

311281

వ ర్తి ది న ము వ ర్త క టి ం వ (బ డు ను

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల ౨-వ తేది మంగళవారము
(శ్రీ) క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ తృతీయ 3.

No. 59
సంచిక ౫౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివందు

గొప్ప గొప్పవాండ్రే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు వాడియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు
అమృతాంజనము నకలవిడ నొప్పులకు నంజీవివంటిది



తలనొప్పుల నొప్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల హాపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.



ఈమందును దద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
నుండలి దువ్వదార్థములను తొలగించి చేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.



చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

మ ద రా సు వె న్ని ట్లు

ప్రత్యేక సదుపాయములు-జూను నెలఖరువరకు మాత్రమే

ఇప్పటి భవమీద 100 కి 5 చొప్పున రెగిస్ట్రేషన్ చేయవలెననిది. చెన్నరాష్ట్రము, నైజామురాజ్యము, బొంబాయి రాష్ట్రములో బొంబాయివరకు గల ఏతట్టణమునందీ
అయినా 50 రూ. కు పైబడిన ఆర్డరుకు రైలుతుప్పులు మేమీ భరించుము.
వ్యాపారస్థులకు మంచిలాభముగదా-శిరుణము మించకుండగ ఆర్డరుపంపండి.

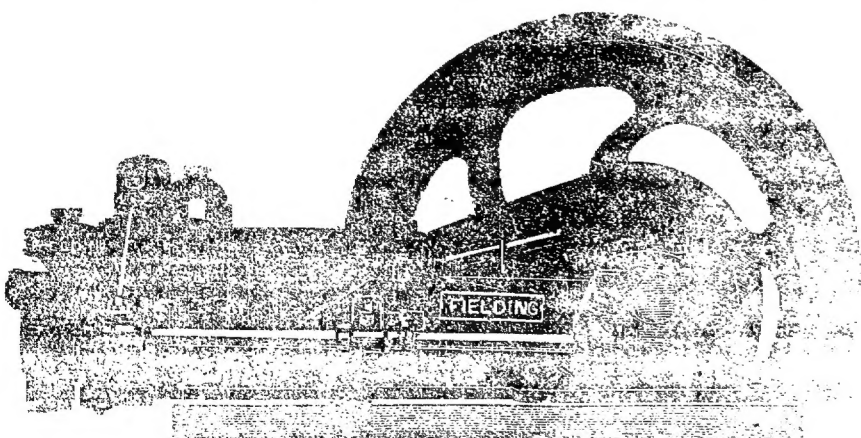
మ ద్రా సు వె న్ని లు ప్యా క్ట్ రి-మ ద్రా సు.

1964

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీలింగు” వేటుంటు శమిడికల్
క్వీక్ స్టారింగు కూడు అయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586



యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవనై జరు చేర్చి ఫీలింగ్ నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి కూడు అయిలుతోనైనను అతిసంతుష్టికొనుగా వనిచేయును. కూడు
అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజంట్లు:-

కలెఫోర్నియా
నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి ఆంధ్రుకో.,
12, తంబు కెట్టివిధి, మదరాసు.

బోంబాయి
నెం 203 రు.

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

6.6-25 కిలవారమునుండి 12.6.25 శుక్రవారమువరకు

ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గం॥
మాటిసీ ప్రత్యేకముగలదు.

ప్రపంచమందు అంగితును చాల ఆకర్షణీయమైన

ది ఐ రన్ మాన్ 4 వ వారము

అల్పస్థిని వైద్యకాగ్యముగా చూడవలెనని.

సామానము గల పిశాచములనాహ

చేతివంగములకు కావలసిన

సామానులు

చేతివంగములకు కావలసిన వాక్వినువడి
(Cotton Healds) వీరగడి (Wire Healds) వక్కు
(Steel Reeds) వాకి చక్రములతోగాని లేకుండ
గాని (Steel Roller Shuttles) ఊచలు (Bobbins)
వక్కుగలుగు సూదులు (Reed Hooks) ఉడతలు
(Pickers) మొదలగునవన్నియు చిల్లరను, టోకు
గను. మిక్కిలి సరసమగుధరకు మానవద్ద దొరకును.
వివరములకు క్రింది విహాసముచకు ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును,

The Indo-British
Trading Bureau,
15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

(1)

ఆంధ్రోద్యమము ఆరంభమై పదిహేనేళ్లు కావస్తోంది. ఈనాటికైనా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుటకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయో చాలా ధన్యులమే. ఇప్పటికైనా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడనినట్లైతే, దానికి తగిన సన్మాహం వెంటనే ప్రారంభించాలనేది తలచుకున్నందుకు ప్రోత్సాహం మంత్రిగారికి మనమంతా కృతజ్ఞులముగా నుండవలసివది.

అయితే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మనేది ఏమిటి, అది ఏమాత్రముగా నుండవలెను, ఏయేవిషయాల నేర్పవలెను, ఏవిధముగా నేర్పవలెను, అందుకు కావలసిన కళాశాలలు ఎవరాలు ఎక్కడెక్కడ స్థాపించవలెను? ఈసంగతులన్నీ నిర్ధారణ కావలసియున్నది.

ఇన్నీ నిర్ధారణకావడం “సర్వే దత్తం చేసబడ్డట్లు” విశ్వవిద్యాలయమునంటే విశ్వవిద్యాలయమని అందరూ తెలుసుకొనిపోయింది. ఏదో ఒక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపిస్తే మన కంతగా ప్రయోజనముండదు. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములను మనము పొందవలసింది. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములను ఏర్పాటు చేసి ఆంధ్రోద్యమ కలుగజేసి, తీరా విశ్వవిద్యాలయము వచ్చేవేళకు దీనిసంగతి ఎత్తుకొనుండా మనవారందరూ “సర్వే దత్తం”గా ఉంటున్నప్పుడు ఏమీ భావించలేదు. ఈ ఉపేక్షకు కారణము ఉందన్నమాట నాకు తెలుసును. మొన్న గోదావరికి కాన్ఫరెన్సులో ౭౫ గి న సంవత్సరము దీనికి నిదర్శనం. కాంగ్రెసువారికి ఈవిద్యార్థకులంటేనే పడదు. జాతీయ విద్యాలయాలు స్థాపించవలసిన్నట్లు, గవర్నరు మొంటువారిచే నడపబడే విద్యాలయాలకు పిల్లలను పంపకూడవలసిన్నట్లు, తీర్మానాలు చేసిన మీదట గవర్నరు మొంటువారిచే స్థాపించబడవలసియే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమంటే ఉపేక్షపూరితముగా ఆశ్చర్యములేదు. దీనికి వ్యతిరేకంగా కూడా పనిచేయవలసిన కొందరి ఆభిప్రాయ మొకటై తెలియవస్తుంది. కొంతమంది స్వరాజ్యపార్టీ వారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయస్థాపనకు అనుకూలముగా ఉన్నట్లు తోస్తుంది. కాని పీకే నా మనస్సు రీతిగా పనిచేయడానికి వారిపార్టీ “అర్థవైఖ్యను” గొడుగుతో నారికి మైదు అయి పోతోంది. అందులో ముఖ్యముగా వారివృత్తితో తెలియజేయు కాన్ఫరెన్సులైన ఉన్నది. వారివృత్తి ఎక్కడనుండి అన్ని కాన్ఫరెన్సులను మెజారిటీ సంపాదించి గవర్నరు మొంటువారికి ప్రబలమైన ప్రతినిధిగా కల్పించవలసిన మీద ఆశ్చర్యము. ఇది మంచి ఉద్దేశము కాదని నా ఆభిప్రాయం కాదు. నే ననే దేవుంటే, అనేక కారణములచేత ఇంతవరకును విశ్వవిద్యాలయము విషయములో ఉత్సాహముగా పనిచేసినా ఇప్పుడు ఆ ఉత్సాహమును కనబరచడం లేదు. కనబరచుటకు మీలెదు.

కాని ఇప్పుట్లో ఉపేక్ష చేయడం ఎంతమాత్రం కార్యవాదిత్వము కాదు. ఇది ఏ ఇంగ్లీషుపండితులతో సంబంధించిన విషయము కాదు. మనకు సరియైన విద్య ఉన్నయెడల, మన వారందరూ ధర్మావస్థలో సమర్థులవుతారు. మనదేశము విశ్వవిద్యముతో కలుపుకొనుటకు ఉంటుంది. అందువల్ల ఆంధ్రదేశములోని రెండు కోట్ల ప్రజలు సుఖపడతారు. విద్యలంటే ఏ “బి. యే.” పరీక్షో “బి. యల్.” పరీక్షో అని ప్రశ్న అభిప్రాయం. ఇది ఎంతమాత్రం సరిఅయిన అభిప్రాయంకాదు. ఒక చిన్న ఉదాహరణ మిస్తాను చూడండి. గత సంవత్సరం పక్షిజాతికి కావేరీరదము వచ్చినపుడు, అనేక పంటలు మరలించినవి, గ్రామాలు కొట్టుకుపోయింది, గ్రామాలన్నీ ఇనుకమేల లేకుండాపోయినవి. కాని పక్షిజాతి ఎంజనీయర్లు పడిన ప్రాంతములను వారు తీసుకున్న బాగ్రేషన్లను అనేక గ్రామాలు కాపాడుకొనినవి. అనేక పంటలు కూలిపోకుండా ఇంకా నిలిచియున్నవి. కాట్రంగుల్ల నిద్రావారములు లేకుండా పెద్దపెద్ద పంటలెల్లగర్ల కానుకగా పోయింది, ఎక్కడెక్కడ బత్తులు ఇస్తే అక్కడ, ఇనుకతో నింపిన సందులలో స్తంభాలనువద్దకు చేసి, నదిఉద్ధృతం తగ్గవరకు అతిక్రమముతో కాపాడుకొని వచ్చినారు. ఈ సందర్భములో అరవి ఎంజనీయర్లు అనేకమంది చాలామేరు సంపాదించినారు. మన వాటికూడా ఇటువంటి ఎంజనీయర్లు కావాలి. కావేరీరదం నంటి ఉపద్రవం ప్రతి సంవత్సరం ఎదురందికాదు. వచ్చేయెడల కానివల్ల అసర్థంకలుగకుండా పీల్చినంతమట్టుకు మనవంటే

నాలు, మనవూళ్లు, మనపాలాలు మనము పంపిణీయకో గలిగిన సమర్థత మనకుండవలెను. దీనివల్ల ప్రజాసామాన్యమునకు ఎంతలాభమో చూడండి. మనదేశములో ఎన్నోనదులు, ఏళ్లు కొండవాగులు ఉన్నవి. వీటివల్ల వచ్చే నీరు చాలామట్టుకు సముద్రతీరమునకువచ్చింది. నీరు ఒక్కచుక్కైనా సముద్రంలోకి పోకుండా చెరువులు త్రవ్వి, అనేకట్టుకుట్టి యావత్తునీరు వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడేట్టుచేయడం ఆసాధ్యంకాదు. మన పట్నాలకుచాలానాటికి మంచినీళ్లు నిమిత్తం కొళాయిలు పెట్టబడియున్నవి. ఇంకొన్నింటిలో పెట్టవలసియున్నది. ఈకొళాయిలను ఉన్నచోట కాపాడుటకున్నా కొత్తగొట్టాలపెట్టవలసియున్నది. తగిన స్కీముల నేర్పించుచేసి పని నిర్వహించుటకు ముఖ్యోద్యోగస్థుల నందరినీ ఏదోరకనో, ఏదోజాదివారినో ఏదోగా లీలనో తెచ్చుకుంటున్నాము. ఇది మనకు చాలా అవమానకరమైన సంగతి. కనుక ఈవిద్యను నేర్చుటకు తగిన విద్యాలయము (కాలేజీ) మనకు కావలసియున్నది. మనదేశములోని ఇనుము, అగ్రహారం, మ్యాంగనీసు మొదలగు గనులన్నచోట్ల ఆగనులలో పనిచేసి వాటివల్ల కలిగేలాభము యావత్తు మనదేశస్థులకే చెందేట్టు చేయగల విద్యాలయములు కావలసియున్నాయి. కొంతమంది మనకు వ్యవసాయకళాశాలలో, ఇప్పుడు పుత్తూరి అవుతున్న చెరువుకంటే ఎకరము ఎక్కింటికి ఎక్కువగా ఉత్పత్తి అయ్యేట్టు చేయవలసిన ఉద్దేశముతో చాలకాలము నుంచి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇటీవలనే ఒక కొత్తరకం చెరువు, వాటి తీసుకువచ్చినారనిన్నీ, అందువల్ల ఉత్పత్తి జాతీయ కాగలపనిన్నీ తెలియబడినవి. ఈవిధంగానే మనదేశపు పైర్లు మన భూముల స్వభావము, వాటి మంచిచెడునలు తెలిసిన వ్యవసాయకాస్త్రవేత్తలు మనలో బయలుదేరవలసి యున్నది. ఈలాగునే పాశ్చాత్యదేశాల్లో, శ్రీశ్రీవిద్యలలో సమర్థులైనవారు, వర్తకవిద్య నేర్పినవారు అనేకులు ఉంటేనే కాని దేశము అభివృద్ధిలోకి రాదు. విద్య ఇన్నివిధములుగా ఉంటుంది. ఈవిద్యలన్నీ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో నేర్పేట్టు చేయవలసిన బాధ్యత మనమీద నున్నది. ఇందు విషయమై ప్రజలందరూ, లాయర్లు, డాక్టర్లు వర్తకులు, వ్యవసాయదారులు, ఉపాధ్యాయులు యావత్తుండి ప్రబలమైన ప్రయత్నములు చేయాలి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గురించి ఆలోచించి సలహా చెప్పేసిమిత్రంగవర్నరు మొంటువారుపాథామగారనేవారిని సెమల్ ఆఫీసరుగా నిర్ణయించియున్నారు. వారికంటేపెద్ద తయారు చేసియున్నారు. ఆ రిపోర్టు ననుసరించి గవర్నరు మొంటువారు ఒక బిల్లు తయారుచేయిస్తున్నారనిన్నీ ఆ బిల్లు అగ్రహారాలలో తెలియజేయు కాన్ఫరెన్సులలో ప్రవేశపెట్టుటకు ననిన్నీ తెలియబడినవి. ఆరిపోర్టున్నా బిల్లున్నా పూర్తిగా ప్రకటింపబడియుండలేదు. కాని వాటిలో చేయబడిన ముఖ్యమైన సూచనలు కొన్ని బయలుపడ్డవి. అనుచరలు సరిఅయినవి కానీ మనము నిష్ణయించి మనకుచిట్టచుని తోచినసలహా మనము ఇవ్వవలసియున్నది. ఇందుకు వ్యతిరేక చాలాతప్పులగానున్నది. గనుక ఆంధ్రదేశస్థులందరూ చెంటేనే ఇందువిషయమై ఆలోచించుటకున్నా చర్చించుటకున్నా ఆవశ్యకము కలుగుచున్నది.

మననాడు గమనించవలసిన కొన్ని ముఖ్యమైన సంగతులను ఇక్కడ ఉదహరిస్తున్నాను.

విశ్వవిద్యాలయాలు రెండు విధములుగా నుంటున్నవి. ఇంగ్లీషులో “Affiliating University” అంటారు ఒకదాన్ని. “Teaching and residential University” అంటారు రెండవదాన్ని. ఈమాటలు తెలుగులోకి తర్జుమాచేయడంకంటే ఆయా విశ్వవిద్యాలయాలస్వభావ మేమిటో చెప్పితే వ్యత్యాసం బాగా బోధపడుతుంది. “Affiliating university”లో అనేక చోట్ల అనేక కాలేజీలుంటవి. ఆ కాలేజీలన్నీ ఏమీద ఆధికారము చలామీలున్నా ఆకాలేజీ లన్నిటిలోను చదువుకునే విద్యార్థులకు పరీక్ష తీర్మాలుచేస్తూ ఆపరీక్షలకు చదవవలసిన టెక్స్టులుకూడా వైరాలు నిర్ణయిస్తూ ఉండే అధికారవర్గమునే యూనివర్సిటీ అంటారు.

ఆయాకాలేజీలలో చెప్పబడే చదువుకు ఆయాకాలేజీల అధికారలే జవాబుదారీ గాని “యూనివర్సిటీ” కేమి నిమిత్తము లేదు. చదువు చెప్పించుటగాని గొప్ప పండితులచే తప్పదు. వైరాల నిర్ణయించుటగాని “యూనివర్సిటీ” చిల్లిగవ్వలయినా ఖర్చుపెట్టును. కర్రపెత్తనం చేయడం తప్ప యూనివర్సిటీకి వేరేబాధ్యత లేదు. ప్రస్తుతపు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము ఈమాటలదే.

“Teaching and residential university” అనబడే విశ్వవిద్యాలయము యొక్క స్వభావమును గురించికూడా నూత్నముగా చెప్పవలసియున్నది. ఈరకపు యూనివర్సిటీలో కాలేజీలన్నీ ఒకేయూనిటీలో నుండును. ఆకాలేజీలలో చదువు చెప్పే ఉపాధ్యాయులే పరీక్షకులు కూడాను. విద్యార్థులందరూ హాస్టల్స్లో నివసిస్తూ తమ ఉపాధ్యాయులతో కలిసి తిడుగుటకున్నా వారితో స్నేహ్యగా మాట్లాడుటకున్నా చర్చించుటకున్నా మంచి నడవడిక అలవదుకొనుటకున్నా అవకాశము కలిగియుండును. ఈ విశ్వవిద్యాలయాలు కొంతవరకు మనదేశములో పూర్వకాలముం గుంటూరుచిన్న గురుకులములను పోలియుండును. ఇదిగాక క్రొత్తకాలములోని చదువు అంతా ఏకాలేజీ ఉపాధ్యాయులవల్ల ఆకాలేజీ విద్యార్థులకు చెప్పబడినప్పటికి గొప్ప విద్యత్కృషి చేయవలసిన తీరుతో మనదేశములోని కొంతమందిని యూనివర్సిటీవారు తాము స్వయముగా తీరము లిచ్చిపోషిస్తారు. విద్యత్కృషిచేసేవారికి జీవనోపాధి నిమిత్తం ఏవో స్వల్పఉద్యోగము లిచ్చి కొంచెంగా పనిచేసి మిగతాకాల మంతా వారి యిష్టమువచ్చినట్టు వారిని స్నేహ్యగా చదువుకొననిస్తారు. వీటికే “University chairs and university readerships” అనిపేరు. ఈపద్ధతివలన ఒక్కొక్కకాస్త్రమునందుఅనేక గొప్పవిద్యార్థులు బయలుదేరుతారు. అందులో ఎవరి కిష్టము వచ్చిన భాగమును వారు పట్టుకొనితమ ఆయాలాగ్రహారముగాను చదువుటకున్నా ఆయాభాగములలో క్రొత్తసంగతులను కనిపెట్టుటకున్నా అవకాశముండును. కాళీలోని హిందూవిశ్వవిద్యాలయమున్నా ధర్మాపట్టణమునందలి విశ్వవిద్యాలయమున్నా ఈపద్ధతిని నడపబడుచున్న విశ్వవిద్యాలయములే. లండను యూనివర్సిటీ కమిషనువారున్నా కలకత్తా యూనివర్సిటీ కమిషనువారున్నా ఈరెండవరకపు యూనివర్సిటీలే శ్రేష్ఠమైనవి వారి విభాగములో వ్రాసియున్నారు. క్రొత్తగా స్థాపించబడుచున్న విశ్వవిద్యాలయములన్ని ఈట్టుబాట్లతోనే స్థాపించబడుచున్నవి. విద్యార్థులంతా ఇవేసరియైన యూనివర్సిటీలని అంగీకరించియున్నారు. కనుక ఆంధ్రదేశములో స్థాపించబడవలసిన విశ్వవిద్యాలయము కూడా వీలైనంత వరకు ఈ పద్ధతులకే అనుసరించి యుండవలెను. అయితే ఒక చిట్కం ఉంది. ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశములో అనేకచోట్ల కాలేజీలున్నవి. విజయనగరంలో మహారాజావారి కాలేజీ, విశాఖ పట్నంలో మెడికలుకాలేజీ, రాజమండ్రిలో ఆర్ట్స్, (టెయినింగు కాలేజీలు అనంతపురంలో ఫస్టుగ్రేడు కాలేజీలు ఉన్నవి. ఏదో ఒక చోటనే విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించేయెడల, తక్కిన కాలేజీలపని ఏమి కాను? ఎప్పటివరకే మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు అధికారమునకు లోబడియుండవలసినదేనా? ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము మనము కొరియుండుటకు అనేక కారణములున్నవి. మనపిల్లలకు మద్రాసువిశ్వవిద్యాలయములో వలె కాకుండా మంచిచువు, దేశోపయోగ కరమును చదువు, క్రొత్తపద్ధతుల ప్రకారం చెప్పించవలసిన తీరుతోమనము ఒక కారణము. అంతకంటే బలవత్తరమయిన కారణము ఏమంటే, ఆంధ్రులభాష వేరు, సాంప్రదాయములు వేరు, నాగరికత వేరు. ఏనాటికైనా ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రము స్థాపించబడవలెను. ప్రత్యేకముగా వైకొర్టు పెట్టవలెను. విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకముగా నుండవలెను అనిదానం. మన ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమునకు అనుకూల మయేటట్టుగా మనసంస్థలన్నీ ప్రత్యేకముగా ఇతరభాషలు మాట్లాడేవారితో నిమిత్తములేకుండా నుండవలె ననేదే ముఖ్యకారణం. ఎక్కడోనో ఒకచోట ఒక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించి మిగతాకాలేజీలన్నీ మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకే లోబడియుండవలసినట్లే ఈ కోర్టు తీరదు. మనమొకటడిగితే మరెయ్యక టిచ్చిపలులను. అందువలన స్థాపించబడవలసిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశములోనున్న కాలేజీలన్నీటిపైనను అధికారము కలిగియుండవలెను. అధికారముగా అధికారము కలిగియుంటే, “Teaching and residential university” ఎట్లాగవుతుంది అనిప్రశ్నింపవచ్చును. ఇది కొంతవరకు విషమమస్థితి. ఈరెండు నూత్రములకు సమన్వయముచేయుట కొంతక్రమముతోకూడుకొని యున్నమాట నిజమే. తెలుగు దేశములో అనేక చోట్లనున్న కాలేజీలన్నీ మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునంచి విడిపోవలెను. ఆంధ్రదేశములో స్థాపించబడవలసిన విశ్వవిద్యాలయము “Teaching and Residential type” దిగా ఉండవలెను. విశ్వవిద్యాలయమునకు చెందిన కాలేజీలన్నీ ఒకచోటనుంటుంటు, ఈ రకపు విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ముఖ్యలక్షణములలో నొకటి.

ఈరెండుప్రత్యక్షవిరోధమైన సూక్రములకు, సాంధికములకు యెట్లు ప్రతికారమును ఒక యూనివర్సిటీగా మార్చిన యెడల చిత్తునవలెపోతుందన్నమాట నిజము. అనంతపురంలో ఒక విశ్వవిద్యాలయము, రాజమండ్రిలో ఒకటి, విశాఖపట్టణంలో నొకటి స్థాపించి యుండలమన కోరికలు రెండు తీరుతాయి. అనంతపురం విద్యాలయముగా మనకు సంబంధించిన పోతుంది మన విశ్వవిద్యాలయాలన్నీ ప్రాతీకపురిగా చేయబడినవి. కాని ఇది అసాధ్యము. ఒక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకే డబ్బులేక ఇన్నాళ్లు పలవరించిన గవర్నరు మెంటునాను ఒక్కరే రాయం మాను విశ్వవిద్యాలయములు పెడతారన్నమాట అసంభవము. ఆంధ్రదేశము మీద అంతటబట్టి భుక్తిపెట్టితే అరవలు, కన్నడీలు, వలయాళీలు గవర్నరు మెంటునానితో హోరాహోరీగా పట్టావక మానరు. అందువల్ల కర్తవ్యమేమిటంటే "Teaching and residential university" లేదు అవగమముగా నుంచుకొని ప్రస్తుతం మొట్టమొదట "Affiliating university" మనము అంగీకరింపవలసి వస్తుంది. అంటే ఇప్పుడు చెంటనే స్థాపించబడబోయే విశ్వవిద్యాలయమును తెలుగుజిల్లాలలోని కాలేజీలన్నీటిపయినను అధికారముంటుందిగాని క్రమముగా ఈ కాలేజీలన్నీ విడిపోయి ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములుగా పెరుగుటకు అనుకూలమైన యేర్పాట్లు ఇప్పటినుంచీ మనము చేయవలసి యుంటుంది. ఇక ముందు స్థాపించబడబోయే కాలేజీలకూడా ఇప్పుడు కాలేజీ అన్న పదములలోనే స్థాపించేట్లుకూడా యేర్పాట్లు చేయవలసి యుంటుంది. ఇందుకొక మూడునాలుగు స్థలములు ఇప్పుడే మనము నిర్దేశింపవలసియుంటుంది. ఈ స్థలములకే ప్రాధామ్యముగా "Centres of concentration" అని నామకరణము చేసి నాను. స్థలనిర్దేశమును గురించి అప్పుడే తగవులారంభమయినాయి. ఏయూనివర్సిటీ ఆయూనివర్సిటీ విశ్వవిద్యాలయములు కావాలి. కాని కొంచెము మనము సిమ్మెట్ పాతముగా ఆలోచించిన యెడల తగవులు అసాధ్యమైనవి తోచవచ్చును. అనంతపురం విశ్వవిద్యాలయ స్థానములలో ఒకటిగా నుండవలెననీది నిర్ణయదాంకము కాని ఇంతమాత్రము చాలదు. వచ్చి మాంధ్రము విద్యావిషయములో చాలా వెనుకబడియున్నాడు. మనరాజధానిలోని ఇతరులతో పాటు పేరుకూడా విద్యులలో సమానులుగా నుండవలెనంటే నిర్దేశితస్థలంలో అనంతపురములో ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించవలసియుంటుంది. ప్రస్తుతమున్న అనంతపురంలో బి. ఏ. లోని అన్ని భాగములలోను విద్య నేర్చుటకున్నా, బి. ఏ. హాస్టల్స్ లో అన్ని భాగములను గాని, చాలా భాగములను కాని స్థాపించుటకున్నా చెంటనే ఏర్పాట్లు చేయవలెను. ఈపాటియైనా చేస్తేనే కాని అజిల్లాలవారు సంతుష్టులకారు. బి. ఏ. ప్యాసు, బి. ఏ. హాస్టల్స్ లో అన్ని పూర్తిగా స్థాపించిన తరువాత విద్యవిద్యపన మనకు ముఖ్యముగా కావలసియున్నది కనుక తెలుసుకొని కాలేజీయోకటి స్థాపించవలసి యుండును. అప్పుడు ఆరెండు కాలేజీలను చేర్చి ఒక విశ్వవిద్యాలయముగా చేయవచ్చును.

తెజవాడగాని గుంటూరుగాని విశ్వవిద్యాలయ స్థానములలో నొకటిగా నుండవలెనని ప్రాధామ్యముగా నుంచించియున్నాడు. కాని ఇందుకు మనము అంగీకరింపకూడదు. కారణమేమిటంటే ఆరెండుటిలో ఏదోఒకచోట మనవరీలు కాలేజీ స్థాపిస్తారనే ఉద్దేశ్యముతో ప్రాధామ్యముగా ఆవిధముగా ప్రాసీ యున్నాడు. గుంటూరులోగాని తెజవాడలోగాని గవర్నరు మెంటు కాలేజీలు కాని వచ్చిన మా నేటి మెంటులోనున్న కాలేజీలు గాని లేవు. అట్టి స్థితులలో తెజవాడగాని గుంటూరుగాని విశ్వవిద్యాలయ స్థానముగా అంగీకరింపబడేయడం మనవరీ ప్రాజాపత్యము అధికమును. గవర్నరు మెంటు కాలేజీ పోటీగాని వచ్చిన కాలేజీ పోటీగాని ఉండేయడం మనవరీలు ఏమాటచెప్పితే అచట సాగదు. కాని వేరే కాలేజీలు లేనిచోట వారు 'అపిందే అట' 'పాపిందే పాట'గా నుండును. కనుక ఈ విషయములో ప్రాధామ్యముగా నిర్ణయము మనము ఎంత మాత్రము అంగీకరింపకూడదు.

రాజమండ్రియున్నా విశాఖపట్టణమున్నా విశ్వవిద్యాలయ స్థానములుగా నిర్ణయించవలెను. రాజమండ్రిలో ఆర్ట్స్ క్రైయినింగు కాలేజీలు ఇప్పుడే ఉన్నవి. ఆర్ట్స్ కాలేజీలో బి. ఏ., హాస్టల్స్ లో అన్నియుకూడా చెంటనే పెట్టవలసి యుండును. ఆంధ్ర సంస్కృతభాషలలో విద్యనేర్చుటకు కొవ్వూరు విద్యాలయము ఉండవలసియున్నది. ఈమూడు విద్యాలయములను చేర్చుచున్నా. భాషలలోను, చరిత్ర, బేదాంతశాస్త్రము, గణితశాస్త్రము మొదలగునాటిలోను అధికకృషి చేయుటకు రాజమండ్రిలోనున్న అనంతపురము కేంద్రముగా లేదు. కనుక కొన్ని సంవత్సరములలో రాజమండ్రిలో ప్రత్యేక విశ్వ

విద్యాలయము స్థాపించుటకు ఎట్టి అభ్యంతరమున్ను ఉండబోదు. విశాఖపట్టణములో ప్రస్తుతం మెడికల్ కాలేజీ ఉన్నది. ఇంజనీరింగు, వాణిజ్యపాఠశాలలున్నవి. ఇవి క్రమేణా కాలేజీలు కావలసియున్నవి. బి. ఏ., కోర్సునకు విద్యనేర్చుటకు విజయ నగరములో మహారాజావారి కళాశాల సిద్ధముగా ఉండవలసియున్నది. విజయనగరమునందలి విశాఖపట్టణము నకు తెలుగు ప్రయాణముకు ఒక గంటపాటు ఎదురైనా పట్టుకు. విజయ నగరం విశాఖపట్టణములు కలిసి క్రమేణా ఒక విశ్వవిద్యాలయము అగుటకు అవకాశములున్నవి. ఇవన్నీ భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన మాట నిజమే. కాని విశ్వవిద్యాలయ స్థానముల నిర్ణయము ఇప్పట్లో కావలసియున్నదని ఇదివరకే చెప్పియుంటిని. ఇంకమరొక్కసంగతి. ప్రస్తుతం స్థాపించబడబోయే విశ్వవిద్యాలయము నకు వెనుకమాను ఒకటి ఉండవలెనని కదా. యూనివర్సిటీ ఆఫీసు ఉండవలెనని కదా. ఇవన్నీ ఏయూనివర్సిటీ నుండవలెనని? మీటింగులన్నీ ఎక్కడ జరగవలెను? ఈవిషయమై చాలా అభిప్రాయ భేదములున్నవి. ఏయూనివర్సిటీ ఆయూనివర్సిటీ ఇవన్నీ ఉండవలెనని వ్రాయుచున్నాడు. ఇది ఎంతమాత్రము సమంజసము గా లేదు. దేశస్థులందరియభిప్రాయము ముత్యమిదా ఏయూనివర్సిటీ నుండునని గానుండునో ఆయూనివర్సిటీ ఈ కేంద్రములన్నీ ఉండవలసియుండును. అనంతపురము కేంద్రం ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము కావలసి యున్నది, గణక రాజమండ్రి విశాఖపట్టణములలో ఎక్కడ ఈ విశ్వవిద్యాలయము ఉండవలెననది మాత్రమే ఇప్పుడు నిర్ణయకాలంకావడమున్నది. నేను ప్రస్తుతము చెప్పినట్లు క్రమేణా ఈ రెండుచోట్ల రెండు విశ్వవిద్యాలయములు ఉండగలవు. అంతవరకూ ప్రస్తుతము స్థాపించబడబోయే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును ఈ రెండిటిలో నొకటి స్థానముగా నుండవలసియుండును. ఈ నిర్ణయము ప్రజాభిప్రాయ ప్రకారము జరుగుటే సర్వోత్తము. ప్రజాభిప్రాయమును గొనుటకు వోట్లు తప్ప వేరేమార్గము లేదు.

వింజమూరి గోవిందరాజుచారి బి. ఏ. బి. యల్.
హైదరాబాద్, మద్రాసు.

కర్ణామృతము

ప్రపంచమునందంతట ప్రఖ్యాతికెక్కిన శ్రీభగవాన్ తులసిదాసుగారి మానస రామాయణము, ప్రహ్లాద పురాణము, విజయవిజయ, వివిక్రమరహస్య, ఆభినవ భక్తసూరి, ప్రతిజ్ఞాచాక్ర, కాళికాపురాణ, గాంధీశతకాది బహు గ్రంథకర్తలను బ్ర॥ శ్రీ॥ భాగవతం సృజించుకర్తగారిచే నాంధ్రీకరింపబడినది. ఏకదశాంశము, శ్రీమద్భాగవత రామాయణ గ్రంథములకార్యస్థానమునందు పరిపంజరపడినది. నిర్వచనమై ధారాశుద్ధిగల మృదుమధుర పద్యానిర్మితమై మిక్కిలి రసవంతమై, కర్ణామృతమై, సర్వజనప్రేమదానకముగ నున్నదని యెల్ల అచే శ్రీ శర్మగారు కొనియాడబడిరి. ఇట్టి యీ యంత్యులై గ్రంథము, రాజమహేంద్రవరంప పవర్ ప్రేమసృందము ముద్రించబడుచున్నదనియు కొలది దినములలో రానున్నదనియు విశుల కెంతయు నానందింపబడిన విషయము.

భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రి
రాజమహేంద్రవరము, ఆర్యాపురము.
శ్రీమద్భాగవత రామాయణ గ్రంథములకార్యస్థానము.

మూత్రసంబంధవ్యాధులచే గలిగిన
యౌవనదుర్బలత్వమునకు అద్భుత
నివారణ

కడచిన 3 సం॥ ముందుండి అప్పడప్పడు నాచేపాటుం
తయ అతి ఉష్ణముగా ఒకటి, రెండు రోజులుండి. తరువాత
అకస్మాత్తుగా మూత్రసంబంధ వ్యాధితో గూడిన 3 రుదురు
లత్వముచే బాధపడుచుంటిని. అద్భుతమునకు ఈ 3 రుదురు
పండితస్వామి ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్సకొరం
భించితిని. 3 నారములు నాకొద్ద బేషగ సేవచేసినచే నాకు
మునుపుండిన యౌవనదుర్బలత్వము, పుష్టి తిరిగి కలిగివచ్చి మిక్కిలి
సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. 6.6.25

సి. రత్న మొదలియూర్, బి. ఏ. బి. ఇ.,
స్వెమల్ అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్, మద్రాసు కార్పొరేషను.

నిరుద్యోగపు పక్షి భద్రులు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు టెర్మాలు
బాల్కనీ, జూన్ 7:— బెంగాలు నాగపురం రైల్వే
సమీపముందు కోలాటాటులో నిరుద్యోగులగు నున్న భద్ర
లారు పట్టభద్రులకొరకు వ్యవసాయము మొదలగు పరిశ్రమలను
స్థాపించుటకు విస్తారము వైశాల్యముగల భూమిని కవులునకు
వీసికొనెనని చెలియుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయము విధానమును
అనుసరణమున స్థితికి దీసికొనువచ్చుననను అభిలభ్యత
గోరక్షణసంఘమున కీ భూమి విశ్వవిద్యాలయము తిరిగి కాలన
కీయబడును. (అ. ప్రె.)

రోడ్డు పనివారి సంఘము:— నూతనముగా స్థా
పించబడిన రోడ్డుపనివారి సంఘసభ నేపియరు పార్కునందు
మొన్న సాయంకాలము జరిగెను. కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు సీతా
వతి నాయగారు అధ్యక్షునిగా నుంచిరి. కార్పొరేషను రో
డ్డుపనివారి యిల్లుండలు:— వారికి పనియొక్క పూర్తి
క్రమ. ఆహారసామగ్రితో వ్యయముగ పనిముట్లు కొనవలె
ను. ఇంట్లు లేవు. బాడ్లముల కెరయగుచున్నాడు. జబ్బుతో పని
యొన్న పురుషులైన వ్యవసాయము లేదు. ఇదివరకు నిక్కవభరలో
వియ్యము యిచ్చి డి. వా. ఇ. పు. డు. మా. ని. రి.
కాపున తిరిగి వియ్యమును చవుక ధరల కిప్పించుటయు, సాలు
వకు 15 దినములు (వివిలేజీ) సెలవును, జబ్బుతో నున్న పురుషు
లైన వ్యవసాయమును వోసంగెలెనని కమిషనరుగారిని కోరు
చున్నాడు. వారిని పనిలోనుంచి, తొలగించి అధికారము ఇంజీ
నీరుగారే వోసంగిన ఎడల తమకు న్యాయమువారకుననిరి. కార్పొ
రేషను రూల్సు ప్రకారము పింఛను గోరిరి. కార్పొరేషను
నాఖరులకు ట్రాంజేక్షన్ లకు హామీను జేయు ముట్టుచున్నది.
కార్పొరేషనువారు కూలివారికి దినమునకు 11 అ. మాత్రమే
యిత్తురు. బ్రాముకంపెనీవారు రూ. 1-4-0 నుండి రూ.
1.12-0 వర కిచ్చుచున్నాడు. ఇతరవిషయము అన్నింటిలో
బ్రాముకంపెనీవారి పనే బాగున్నది.

అధ్యక్షుడు, పి. ఎం. ఆదికేశవులు నాయగారు, డి. పి.
మినాక్షిగుండరంపిల్ల, ఎల్. శ్రీరాములు నాయుడుగారు వారి
కష్టములకు చింతించి, పంపును సభిస్తున్న కేసీకొని వికమత్వము
గలిగి యుండవలెననిరి.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కొర్టులో

1925 సం॥ రం॥ ఆనలు నె 195 రు

కొతుండురా వెంకటరామణబాచార్యులు:— వాది
Versus

1. భావాచార్యుల వద్ద రా॥:— 38 ప్రతివాదులు
నెల్లూరు రంగనాయకలచేట గోపురముపీఠిలో నె 1
రు ప్రతికి పాద్రులు తూర్పు, పుత్తరం. వాదితొలుకు మిద్దెగో
డ, దక్షిణం, గోళము పీఠి, పడమర పుచ్చడి సెట్టిపండు.
యీపాద్రులలోని నువారు 10 17/72 అంఖణములు నె 2 రు
ప్రతికి పాద్రులు:— తూర్పు తిరుపతి అనంతపుర ప్రహరగోడ,
దక్షిణం సమగ్రగోడయున్నా తురకపాళెంపాడ్యోసండు పడమర
పడమరండున్న మురికికోడలమున్న పుత్తరం గోపురంపీఠి ఈ
పాద్రులలోని 25 7/18 అంఖణములలో వాదికి విక్రయము
ద్యారా పూర్తిపాక్షగం 101/180 భాగము పంపకముచేయుం
చుకుని ప్రత్యేక వ్యాధిము సొండుటకు వైశాల్యము వాది వాచా
తెచ్చియున్నాడు. పడమరండులో ప్రతివాదులు కొంతయంత
దాఖలుచేయించిన ఆకాపరలో తాముగాక ఇంకా కొంతయంత
వైశాల్యము పాక్షగంపింట్టుచేసియున్నాడు. వారు యెవరై
నదిన్నీ వారిసాక్షిగా నున్న తెలియపరచవలెనని వాది వైశాల్య
లో పి. ఎ. నెం 398 ఆఫ్ 1925 పిటిషన్ పెట్టినందుకు కోర్టు
వారిపుత్తరపుప్రకారము యీదావావిషయము వారలకందరక
తెలియాలాగన యీ వోటిముద్యారా ప్రకటనచేయబడినది.
యీదావా 15.7-1925 తేదీకు నాయదావేయబడియున్నది
కాబట్టి యీ ఆస్తియందు పాక్షగంపింట్టు క్లెయిము చేయదల
చున్న వారందరు వైశాల్యము 11 ఖంబులకు పడమర కోర్టు
కు వోరై తమవాదమును తెలుపుకొనవచ్చును.

నెల్లూరు } డి. పి. వరదాచార్యులు
6.6.1925 } వాదితరపు సీడ్డు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

రాజమండ్రి హోదాపరములోనే పెట్టుటయు క్రమము

(ఇండియను సోషల్ రిఫార్మరు)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము అనుబంధ విశ్వవిద్యాలయముగ నుండునగాని స్వేచ్ఛలు ఆఫీసరు నూచించినటుల సాత్రముముగ నుండునగాని చెలియుచున్నది. ఇందువలన వైఖాము సహకారముగూడ గలుగవచ్చును. ఆదేశమునందు తెలుగువారే చాలమంది గలరు. ఇకను క్రొత్తవిశ్వవిద్యాలయము నెక్కడ స్థాపింపవలెనను విషయమున రాజమండ్రి హోదాపరములో మారు యిష్టముగ వోచుచున్నది. అది విద్యాలయమునీ తప్పవోవచ్చును. రాజమండ్రి హోదాపరమునందు ముద్రాపిత్త ఆంధ్ర మాతృ పుత్రులగు క్షీణితులకు తోలింపంతులుగారు యావత్తెవమున ప్రజల యభివృద్ధికి పాలు పడిన రంగునుగలచేత మారు యిష్టముగ కారణము గానించుచున్నది. ఇప్పుడు చెన్నపురి విద్యాశాఖాంగ మంత్రియూ, చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు వైఖానస్సులగారును పీకేలింగం గారికి పరమమిత్రులుగనుండి వారితోబాటు పనిజేసినవారు. ఆయన ప్రాత్యహమనలనే వారు చాల అభివృద్ధిగాంచిరి. రాజమండ్రి హోదాపరముకన్న విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యస్థానము వేరొకటుండబోదు. అచట స్థాపించుటవలన గొప్ప విద్యా ప్రవీణుడును, పండితుడు, సంఘ మతసంస్కర్తయూ, నగు పంతులుగారికి శాశ్వతముగ నుత్సృష్ట స్వార్థచిహ్నమును దొర్లించుటయగును. పంతులుగారు జేసిన సేవకు ముఖ్యస్థానము గుటయేగాక రాజమండ్రి హోదాపరము పూర్వమునుండియు ఆంధ్ర దేశమునందు విద్యల కాంక్షపెట్టెయ్యండెను. అట్టితరీ యీ విశ్వవిద్యాలయమున కీస్థానముకన్న మరియొకదాని నెట్లు నిర్ణయించెదరో చెలిసికొనబాలము.

బెంగాలు వాయవ్య రైల్వేసమై

సమై బయలుదేరుటకు గారణము

లక్నోపురము, జూన్ 8:— బెంగాలు వాయవ్య రైల్వేసమై గోరక్షక శ్రమం దింకను జరుగుచున్నది. పరిస్థితులందు మార్పుకొనియుండులేదు. సమై బయలుదేరుటకు గారణము దిగువ తెలుపబడుచున్నది:—

మర్కషాపు లేక కర్మాగారమునం దభికారియగు అసిస్టెంటు యింజనీరు మే 19-వ తేదీన ఎనమండ్రుగరు శాశ్వతపు రైలుమార్గముపై పనిచేయు కూలీలు ఆలస్యముగ వచ్చుటను జూచి లేటు మార్గంచేసెను. అదిచూచి పనివారల మేష్ట్రు ఉద్యోగినియొడ ధూర్జునమును జూపెను. వైఉద్యోగియొడ యిట్టి నడతను జూచిన మేష్ట్రు వెంటనే డిస్మిసు చేయబడెను. పనినుండి తొలగించినకు మునుము ఉద్యోగియొడ నింద్యముగ నడతన మేష్ట్రు జూప నాతడు బలవంతముగ పనిలోనుండి వెడలి గొట్టబడెను. స్టేషను ఆవరణలో బనిచేయుచున్న వారలలో గొందరు 20-వ తేదీన పని చేయుటకు రాలేదు. ఇంజనీరు గు కార్మాగారమునందు బని చేయుచున్న కూలీలు కొందరు 21 వ తేదీన పనిచేయుటకు వచ్చుట మానిరి. 22 వ తేదీయందు పారిశుద్ధశాఖవారు సమైదారులతో గలసిరి. సమైదారులకు చెలిపి వారి పనులందు రైల్వే అధికారులు ముగింపదన నియమించిరి. కాని 27-వ తేదీన లోకోమోటర్లు మార్గమునందు బనిచేయుచున్న 4000 ల మంది సమైదారులలో గలసిరి. వెంటనే పనులలో తిరిగి జేర బలయుననియు జూను 1 వ తేదీ ఉదయములోగా కాలీసాన ములందు ప్రవేశించి పనులను జూచుకొనవలసినదని సమైదారులకు ఉత్తరువు చేయబడెను. కాని 400 ల మంది తప్ప సమైదారులు పనులలో జేరలేదు. ఇంతవరకును శాంతిభంగము జరుగలేదు. కాని 19 వ తేదీన డిస్మిసుచేయబడిన మేష్ట్రు అసిస్టెంటు యింజనీరుగ దేవారుమీద క్రిమినలు కేసు తెచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

గ్రామ పంచాయితీలు కలక్టరుక్రింద నుండును. ఆలహాబాదు, జూన్ 8:— అల్లోరా గ్రామపంచాయితీలో 328 ఫీసలుకొడు నెక్కును క్రింద విధింపబడిన కేసును రద్దుజేయును గోరుచు కమలాపతి పంతులుగారు పెట్టుకొనిన రివిజను అర్జీని అలహాబాదు హైకోర్టు జడ్జిలు తీర్పుజెప్పిరి. గ్రామ పంచాయితీ కోర్టు 1920 చట్టము ప్రకారము న్యాయస్థానము యగుటచే దానిపై రివిజను అధికారము కలక్టరుగారికి యున్నది గావున అతనికి అర్జీ పెట్టుకొన గోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

త మా పాలు

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేకం)

పెండి

ఒకడు—పుల్లయ్యకు నెల్లి అవుతుందట.
మరియొకడు—అయిన వయసు తెలుసునా?
ఒకడు—కొంతభాగం తెలుసును. తెలిసినభాగం నల్లబెట్టివేట.

తలనెప్పి

భర్త—నొప్పితో తల కలగొట్టుకునిపోతుంది. నచ్చిన వాండ్లను బయటకు పంపించి వేస్తూ.

భార్య—ఇంటికి వచ్చినవాండ్లను పామ్మంటే బాగుంటుంది?

భర్త—పామ్మని చెప్ప నక్కరలేదు. నీవు కొంచెం నేపు పాటలు పాడితే, వాండ్లే పాడిపోతారు.

ముండు

ముండాత—అయ్యో, పైకం ఇచ్చివేస్తారా?
ముండుడు—ఏమిటయ్యో, వేళగాని వేళల్లో వస్తావు?
ముండాత—ఎప్పుడు వస్తే మీకు పిలుగా వుంటుందో చెప్పండి.

ముండుడు—నేను ఇంట్లో లేనపుడు.

ఉపన్యాసం

ఉపన్యాసకుడు—నేను మూడుగంటలు గుక్కతిరగ తుండా ఉపన్యాసం ఇచ్చాను.
స్నేహితుడు—మీరు అలసియుండవలెను.
ఉపన్యాసకుడు—నేనేగాదు, నాకన్నా సభికులు ఎక్కువగా అలసిపోయారు.

మందు

భర్త—నాకు నిద్రపట్టడం లేదని చెప్పితే నిద్రబోక ముందు మరుగుగా నడవమని డాక్టరు చెప్పాడు.
భార్య—అంతే సావిట్రి అన్నీ తీసి వేస్తాను. మీరు పిల్ల నెత్తుకొని ఆటలం లేకుండా నడవవచ్చును.

గుట్టం

బాలుడు—నాన్నా! ఆ గుర్రాన్ని మూచావా.
తండ్రి—చూశాను. గుట్టం, చెప్పినమాట వినడంలేదు.
బాలుడు—అయితే దెబ్బలుకొట్టక బుజ్జగిస్తున్నారేమి?
తండ్రి—అట్లాచేస్తే గాని గుర్రం వినదు.
బాలుడు—అయితే నేను అల్లరిచేస్తే, నీవు కొడతా వెందుకు?

విందు

ఇంటియజమాని—ఏమండీ, డాక్టరుగారూ, మాయింట్లో జరిగినవిందుకు, మీరు వస్తే బాగుండేది.
డాక్టరు—ఇప్పుడయినా బాగేనా వున్నది. మీ యింట్లో విందుకు వచ్చినవారికి నలుగిరికి నేను మందిచ్చాను.

మేలుకొలుపుట

ఒక పెద్దమనిషి హోటల్ లో రాత్రి భోజనంచేసి, తెల్ల వాసుజామున అయిదుగంటలకు సరిగానిద్రలేపితే రైలుకు పోతాననిచెప్పి పడుకుండెను. అయిదుగంటలకుముందే పూటకూళ్ల వాడు నిద్రలేపెను గాని, పెద్దమనిషికి మెళతవరాలేదు.
పూటకూళ్లవాడు (పెద్దగొంతుకతో)—అయ్యో మీ ఘడియ వచ్చింది. లేస్తారా?
అంతట పెద్దమనిషి ఉలికిపడి లేచెను.

కందకం

వెంకటరత్నం, కూలికి కందకం తప్పెను. అతడు చేసిన పనికి యింటియజమాని పాపయ్యమెచ్చుకొని యిట్టనెను.
పాపయ్య—నీవు తప్పిన గుంట, రాజులకు తగినది!
వెంకటరత్నం—మా పూర్వులు ఒకసారి రాజ్యంచేసారండి.

గారడి

గారడివాడు బుట్టలో ఆడమనిషిని కూర్చోపెట్టి మాయం చేసి, చీర తెప్పించెను. అది చూసి, చూడవచ్చినవారిలో నొకడు గారడివానితో ఇట్టనెను.

ఒకడు—ఏమండీ, నాపెండ్లాన్ని మాయంచేయ గలరా?

గారడివాడు—నీపెండ్లాన్ని పదలించుకోవలెనని చూస్తున్నావా ఏమి?

ఒకడు—లేదు లేదు. నాపెండ్లాం బాగుతు పోయి చీర తెప్పిస్తున్నది. నీవు ఇంకో చీర తెప్పించగలవేమో నని అడిగాను.

వకీలు

మేజిస్ట్రేటు (ఖయిదీకో):— ఈ కూర్చున్నవారిలో ఎవరినయినా పీడకుగా పెట్టుకుంటావా?
ఖయిదీ—అక్కరలేదండీ, దిట్టమయిన సాక్షులు ఇద్దరుంటే ఇప్పించండి.

తైము

ఉద్యోగి:— నాకు ఇప్పుడు తీరదు.

దరఖాస్తుదారు:—ఎప్పుడురమ్మన్నార?

ఉద్యోగి:—రేపునాల్గుగంటలకు క్లబ్బులో కలుసుకోండి.

దరఖాస్తుదారు:—అయితే, తమరు క్లబ్బుకు ఎప్పుడువస్తారండి?

మార్పు

ఒకడు:—అయితే రామయ్య తాగడం మానివేశాడా?

రెండోవాడు:—ఎంతో కష్టంమీద మానివేశాడు.

ఒకరు:—ప్రావృలం ఎవరిది?

రెండోవాడు:—పెండ్లాం బతిమాలింది. డాక్టరు సలహా తెప్పాడు. ఆత్రుగా ఆశ్వాపించింది.

జీవనం

ప్రశ్న—ఈ పట్నంలో నీకు జీవనం ఎట్లా జరుగుతున్నది?

జవాబు—వ్రాస్తే

ప్రశ్న—ఏమి వ్రాస్తే?

జవాబు—ఇంటికి ఉత్తరాలు.

పంచె

పది సోదాబుడ్లు తాగేవాడు పంచెగలిచినట్లుగా నిర్ణయించిరి. పంచె ప్రారంభించేలోగా ఎల్లయ్యఎక్కడకోపోయి కానవడకి తిరిగి వచ్చి పిమ్మట సోదాబుడ్లున్న తాగి, పంచె గలిచెను.

స్నేహితుడు—మీరు వెళ్లిండి ఎక్కడికి?

ఎల్లయ్య—పంచెంగలస్తానో లేదో కనుక్కోవడానికి సోదాబుడ్లు పోయి పరీక్షించాను.

ప్రకటన

రెండువారాలదాకా, లాగులూ చొక్కాలు సగంధరకు కుట్టిపెడుతానని దర్జీవాడు ప్రకటించెను. మరునాడు ఆరడుగు లన్నర పొడుగుమనిషి ఒకరు వచ్చి తనకు లాగుచొక్కా కావలెనని చెప్పెను.

దర్జీవాడు:—అయ్యో మీకు కుడిలే నాకు చాలానష్ట మవుతుందండీ. అయినా మీరు ఇంకాకొందరికి సిఫార్సుచేస్తే అట్లాగే సగంధరకు కుట్టిపెడుతాను.

అందుకతడు ఒప్పకొనెను. మరునాడు ఏడడుగుల మనుష్యు లిద్దరువచ్చి దర్జీవానితో ఇట్టనిరి.

“మాస్నేహితుడు చెప్పితే వచ్చాము. మాకు ఆరులాగులూ ఆరుచొక్కాలు సగంధరకు కుట్టియ్యి.”

దర్జీవారు:—అయ్యో, మొదటికే మోసం వచ్చిందే! ఇక ఎవరితో చెప్పకండి.

ప్రేమ

భార్య:— నన్ను గురించి మీరు ఎప్పుడయినా తలచుకుంటారా?

ప్రేమరు:— తలచుకోవడమేమిటి! ఇదివరకు, నీమూలాన, రెండుసార్లు రయిళ్లు తలకిందయ్యవని.

హోటల్

బాటసారి:—అయ్యో, ఈ హోటల్ కల్లా మంచిహోటల్ ఏదో చెప్పగలవా?

గ్రామస్థుడు:—చెప్పగలనుగాని, చెప్పడానికి ఇష్టంలేదు బాటసారి:— ఎందుచేత?

గ్రామస్థుడు:—అపిమ్మట, నేను అబద్ధమాడానంటాను. పోయినది

రైల్వే పయాజీకుడు—అయ్యో, యీబండిలో, నోట్లు మరచిపోయానాను, మీకు కనిపించినవా అండి?

రెండో ప్రయాణికుడు— కనిపించినవండీ. కరువుకాలంలో ఇంతసహాయం చేసినందుకు, మిమ్మును ఎప్పుడూ మరచి పోను.

పిల్లి కూన

పిల్లికూనను నోటిలోకరుచుకొని పిల్లి తీసుకుపోతుంటే బాలుడుచూచెను. బాలుడికి కండ్ల నీళ్లువచ్చి పిల్లిని ఈతరన తిట్టెను.

“నీవు తిండివికావు. తల్లిగా ఉండడానికియినా, పనికిరావు. ఇంత పాపకర్మం ఎందుకు చేస్తావు?”

బిసెంటుగారి స్వపరిపాలనాచట్టము

నాగపూరులో జమ్నాదాసు ద్వారకాదాసుగారి యు ప న్యా స ము

నాగపూరు, జూన్ 8:— రిటైర్డ్ జిల్లాజడ్జియగు రావు బహదూర్ వి. యం. శేట్టారుగారు రధ్యక్షత వహించగా బిసెంటుగారి స్వపరిపాలనా చట్టముపై జమ్నాదాసు ద్వారకాదాసుగారొక యుపన్యాస మొసంగిరి.

రెండవతములు

ప్రభుత్వపక్షము ప్రభావతముని రెండుపక్షము లేర్పడుటకు ఆవకాశము కలుగునట్లుగా హిందూదేశములో అన్ని పక్షములలోను ముఖ్యమైన ఐక్యభావ మొకటి కలదు. పక్షములలో శేరున కగపడుచున్న భేదము లన్నియు స్వభావములను బట్టి యేర్పడవి. కాని స్వరాజ్యమును సంపాదించుటయు, దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటయు మాత్రమే అన్ని పక్షములవారికిని ఆదర్శములు. కావున యీ యాదర్శమును కార్యరూపమున దాల్చుకొనుటకు అందరును ఆంగీకరింపదగిన కార్యక్రమముబిసెంటుగారి స్వపరిపాలనా చట్టమే.

జాతివై ప మ్యములు

విభేదములను కలిగించుటయే తమకు మేలుగావున మాజవ పక్షమువారు జాతివై ప మ్యములను కలిగించుచున్నారు. ఇది దేశమున కెంతయు అనర్థకదాయకము. ఇదివరకే తాము కలగజేసిన జాతి వై ప మ్యములను నిరంకుశాధికార వర్తకువారు తమ మేలుకొర కుపయోగించుకొను నూచనలు కలుపుచున్నది.

భారతరాజసభ వా రెన్నివారులు లీకమీషనువారి దీమాండులను తిరస్కరించినను సాటుకు 1 1/2 లక్షలభారము ప్రజలపై చేయబడినది. విలిబరీ యధికారము బ్రిటీషువారి చేతులలో నున్నంతకాలమును, సివిలు పరిపాలనను ప్రజాయత్తము చేయుటకు హిందూదేశమున కేమి యోగ్యతకలదని, అటునునట్టి తెంపును బర్మన్ పాడ్డు ప్రభువు వహించెను.

జాతిని నిర్వీర్య మొనర్చుట

స్వభావాపేక్షతో భారతీయులను నిరాయధులను జేయుట, గొభేలుగారు చెప్పినట్లు భారతజాతిని నిర్వీర్యముగా నొనర్చుటయే బ్రిటీషు విధానముని యొంగిన యేద్రిటిషు ఉద్యోగియు నిట్టి నీపపు మాటలాడెను.

చట్టము

పిమ్మట జమ్నాదాసుగారు చట్టములోని నిబంధనల నన్నింటిని తెలియజేసెను. భారతదేశమునకు సంబంధించిన యే అంతరంగిక విషయములోను భారతీయులు బ్రిటీషు పార్లమెంటుకు పోనక్కరలేదు. ముఖ్యముగా అధికారము నంతటిని వైటుహోలుండి హిందూదేశమునకు గొని తెచ్చినదిగావున ప్రజలందరును యీ చట్టమును బలపరచవలెనని ఆయన చెప్పెను. పిమ్మట బ్రిటీషు వారు హిందూదేశమునకు వచ్చి నప్పటినుండియు హిందూదేశమునుండి ధనము గ్రేటుబ్రెటనుకు ఏరీతిగా ప్రవహించుచున్నదో ఉదాహరణములిచ్చి రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము వచ్చినగాని మనజాతియంతయు నశించునని ఆయన చెప్పెను.

యం. యస్. ఆనీగారు చివరకు ఉపన్యాసకునికి వంద నము లర్పించుచు చట్టమునకు సంబంధించి నంతవరకు భేదాభిప్రాయ ముండుటకు వీలులేదనియు దానినే దేశము స్వంతపట్టముగా చేసుకొనవలెననియు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

పాపనాశనం ఘోరపత్తు

శ్రీయుత వి. యస్. అయ్యరుగారి కుమార్తె సుధద్ర మృతక శేఖరము దొరకుట

రిటినర్యేలి, జూన్ 8:— శ్రీ శ్రీ వి. యస్. అయ్యరు కుమార్తె సుధద్రాదేవి మృతక శేఖరము నదిలో ఒక రాయివ్రక్కన దొరకనట్లుగా వార్త నచ్చింది. ఆంత్యక్రియలు నిన్నటిదినము జరిగెను. వి. వి. యస్. అయ్యరు సోదరుడు నిన్నటిదినము పాపనాశనమునకు వెళ్లెను. నిన్న సాయంకాలము నరకు ఆయ్యరుగారి మృతక శేఖరపువాడ దొరకలేదు. ఒక ప్రదేశమునందు మాత్రము దుర్గంధము అధికముగ నున్నదని పలువురు చెప్పుచున్నారు. అయ్యరుగారి మృతక శేఖరము లోపలనే శిశువునైనది సంజీవహింపబడియున్నది. అయ్యరుగారి మిత్రులు ఇతరులు వారిమరణమునకు చింతిల్లుచు ఆగ్రహములను సానుభూతి తెలుపు తుండినారైలు అధికముగ వంపుచున్నారు. (హిందూ)

గుంటూరు ఘోరరి నోట్ల కేసు

ముద్దాయిలను జామీనుమీద వదలుట

హైకోర్టువారి యు త్తరువులు

గుంటూరు ఘోరరి కరెన్సీ నోట్ల కేసునందు 1, 2 ముద్దాయిలను మరల శివరామకృష్ణయ్య, మల్లెలశేషగిరిరావు గార్లు ను 8 వ ముద్దాయియగు బలరామయ్యగారును జామీనుమీద వదలిపెట్టవలెనని ప్రార్థించుచు గావించినపిటిషను ఈ దినమున హైకోర్టునందు (చేశేషనుకోర్టు) న్యాయమూర్తి మల్లా వెంకటసుబ్బారావుగారియెదుట తిరిగి విచారణకువచ్చెను. న్యాయమూర్తి పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు వాదనను, ముద్దాయిలతరపు వాదననువిని తైముర్గురు ముద్దాయిలను జామీనుమీద వదలిపెట్టుటకు త్తరువునచ్చిరి. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు తరపున వి. ఎల్. ఎలిరాజుగారును, 1, 2 ముద్దాయిల తరపున రా. బి. ఓ. తణికాచలం శెట్టిగారును 8 వ ముద్దాయి తరపున సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారును హాజరైరి.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు మొదట ముద్దాయిలు శేక్ మొనర్చిరిని యెంచుటకు గల సాక్ష్యబలమును గురించి నడుపుచు ప్రాసిక్యూటరు తరపున రిరి గురు సాక్షులు గలరని నుడిపిరి. 1, 2 ముద్దాయిల శేరమును గురించినంతవరకు ఆశ్రూవ రగు ప్రా 1 వ సాక్షియొక్క వాఖ్యాలము పూర్తిగా స్పష్టపరచుచుండెను.

రా. బి. ఓ. త:— ఈసాక్షియే ఇంతవరకు 12 వ ముద్దాయిగ నుండెను.

ప. ప్రా:— ఆశ్రూవరు అనుటయందే ఆత డివిదరకు ముద్దాయి యని ఆశ్చర్యని నామిత్రునకు తెలిసియుండవలెను. అతడే గాక, 12 గురు ముద్దాయిలలో 5 గురు తమ శేరము నొప్పకొనుచు వాఖ్యాలముల నొసగిరి. వారావాఖ్యాలములకు అంటిపెట్టుకొని యున్నచో 1, 2 ముద్దాయిలు శేరమొనర్చిరిని నమ్మవలసినవ్యూహ. ముద్దాయి లందరును సమాలోచించుకొని కలసి రాదుపూడిచో 1, 2 ముద్దాయిల బంగాళా యందు కరెన్సీ నోట్లను తయారుజేసినని ఆశ్రూవరు చెలుపుచున్నాడు.

రా. బి. ఓ. త:— ఆబంగాళా, ప్రస్తుతము ఆశ్రూవరు సోదరుడగు 6 వ ముద్దాయికి అద్దె విగలదెను.

ప. ప్రా:— ఆశ్రూవరు సాక్ష్యమును విశ్వసించిన యెదుట గత ఏప్రిలుమాసమున ముద్దాయిలకు, కరెన్సీనోట్లను తయారుజేయుటకు కొందరు ఎంగ్రేవరులు, ఫోటోగ్రాఫరులు గావలసినవ్యూహ. 1, 2 ముద్దాయిలు నోట్లను తయారుజేయుటకు కావలసినధనము నొసగుట కంగీకరించిరి. ఆశ్రూవరు సాక్ష్యమునకు కరాచిరేషనుకొందు టవసరము. ముద్దాయి లందరును ఆబంగళాయందు కలసియున్నట్లు స్థిరపరుచుటకు చాలమంది సాక్షులు గలరు. అందు ఒక జట్కూబంకి యాతకు తాను గత రెండునెలలలో 1, 2 ముద్దాయిలను ఆబంగళావద్దకే మోచుకొని చెల్లెలిననియు అప్పు డితిర ముద్దాయిలుగూడ నందు గలరనియు చెలుపుచున్నాడు.

న్యాయమూర్తి:— నోట్ల తయారుజేయు తెంతకాలము నుండి?

ప. ప్రా:— ఏప్రిలు మే మాసములయందు మాత్రమే. 1 వ ముద్దాయి ఆబంగాళావద్దకు జనుమండెడి వాడనుట కొక మోటారు డ్రైవరు సాక్ష్యముగూడ గలదు.

8 వ ముద్దాయి యగుబల రామయ్య అనునతడు దొంగ కరెన్సీ నోట్లను దెచ్చి తమకిచ్చెనని యు, కాని అచి నుండే హాస్య ద ముగ నుండుటచే తామపుచ్చుకొనలేదనియు 62,63,64, 65 సాక్షులు చెలుపుచున్నారు. కాని ఆ నోటులు గన్వహపడలేను. అందుచే నాగు నోటుల సంఖ్యయును సాంబరీయుండెనున్ననని యెంచుటకు గూడ వీలుచు గాన అతనిపై ఆరోపణ మొక్కున బలముగ లేదు.

ఓ. త. శెట్టిగారు 1, 2 ముద్దాయిల తరపున వాదించుచు వారి కీటుబ్రనేరయతో సంబంధముగలనను విషయము రిరి వ సాక్షియొక్క మాటలవలన సూచింపబడుచున్నదనియు ఆసాక్షి తన ప్రబలివిరోధి యగుటచే నట్లు నడుపుచుండెననియు నుడివెను. 1, 2 ముద్దాయిలు దొంగ కరెన్సీ నోట్లధనముతో తమ ఆపవలను చాలవరకు తీర్చినియు శేరము బయటకు దెగినదెలిచు గాకీ ఋణదాతల కొంగన నోట్లను మంచి నోటు నొసగి వెనుక నొసగిన దొంగనోట్లను దీసికొనినదియు ఋణదాతల నోళ్లను

కట్టుటకు చాల లంచముల నొసగెననియు ఈతడు నడుపుచుండె ను ధనముచేక దొంగనోట్ల సృష్టించినవానికి ఆనోట్లనుమిరిగి ఇచ్చుటకేగాక నోళ్లను కట్టుటకు లంచముపనుచుకొండె ననియు లభించెననుట పరిహాస్యము.

1, 2 ముద్దాయిలు గతనెల 20వ తేదీన అరెస్టుచేయబడిరి. వారిగృహనుప్పటికే 15 1:20 తేదీలలో సూచువర్యాయమును సోదామాడబడెను. కాని శేరముతో సంబంధముగలదరి భేద్య వస్తువులెవ్వియు నచ్చట గాన్పించలేదు.

ప. ప్రా:— ఒక టెలిగ్రాముతప్ప, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారు న్యాయమూర్తి క్షమనకు సమాధాన మొసంగుచు, ఆశ్రూవరు సాక్ష్యమును తిండిగార్త బలపరుచుచున్నది నుడివెను.

ఓ. త. శెట్టిగారు:— ఆశ్రూవరొసగిన వాఖ్యాలము తనంతట దానొసగినదిగాదని యెంచుటకు చాల సమాకాశము గలదు. మా జామీను పిటిషనుకు రెండు పర్యాయములు వాయిదాలు బరిగిన తరువాత జూన్ 4 వ తేదీన నీ ఆశ్రూవరు సాక్ష్యము సంపాదించబడెను. ఈ 54, 56 సాక్షులను పోలీసువారు రెండుమాసములను ఆరెస్టునందుచు వచ్చియున తమదగ్గరనునందుకొని వారిసాక్ష్యములను సంపాదించిరి. అందుచే 1, 2, ముద్దాయిలపై శెట్టి నిజముసాక్ష్యమును లేదని నుడిపిరి.

న్యాయమూర్తి యు త్తరువు

న్యాయమూర్తిగారు 1, 2, 3 ముద్దాయిలను జామీనుమీద వదలునట్లు త్తరువుచేయుచు నిజునుడిపిరి. ప్రాసిక్యూటరువారు తమ పరిశోధనలను జరిపి తమవాదనలను చెలుపుటకు ఆవకాశ మొసగుటకుగాను ఈపిటిషనువిచారణ కనేకమార్లు వాయిదాజేసిరిని. 1, 2, ముద్దాయిల శేరము సంబంధించినంతవరకు ఆశ్రూవరుకు ఫణిహారంతాత్రి అను నతనిసాక్ష్యమే ఆధారముని ప్రాసిక్యూటరు వారిప్పుడు చెలుపుచున్నారు. ఇతరసాక్షుల సాక్ష్యము ముద్దాయిలపై వారొసెంపబడిన ఇతర స్వల్ప శేరముల నుమాత్రమే బహిరరుచుచున్నది. కొంతమంది ముద్దాయిలు శేరము శేరము నొప్పకొనుచు ప్లేటుమెంటు లొసగిని (ప్రావీకూ. వను వారు తెలిపిరి. అవి గాయెదుటలేవు. ఇవి గున్నను ఉపయోగకారులు గా జాలవు. ఇట్టి పరిస్థితులలో 1 వ ముద్దాయి ఒక్కొక్కటియ 25 శేల చొ॥ న మాడు జామీనుపత్రములను, రెండవ ముద్దాయి రు 25 శేల చొ॥ న ఒక జామీను పత్రమును, ఇవ్వురకు గలపి ఒక్కొక్కటి 12 1/2 శేల రూపాయల చొ॥ న రెండు జామీను పత్రములను పుచ్చుకొని విడుదలజేయుట కంగీకరించుచున్నాను. 8 వ ముద్దాయిని ఒక్కొక్కటి రు 2500 చొ॥ న రు 10 శేకు నాల్గు జామీనుపత్రములను పుచ్చుకొని విడుదల జేయవచ్చును.

నెల్లూరులో

రోషనార నాటక మాడగూడదు

144 శెక్స్ వ ప్రయోగించుట

సింహపుర కృష్ణలింపసభాను కుమారు రెండుమాడు నెలలక్రింద రోషనారాయను నాటకమును ప్రదర్శించుచుండిరి. అందు రోషనారపాత్రకు తెనాలి నాటకకళకు శ్రీస్థాం సంసింహరావుగారు గురించి మిక్కిలి యున్నతముగా ఆప్తుడేని లిగు సామర్థ్యమును జూపి నిది జరగు కల్లరకును తెలియనిది గాదు. ఇదే నాటకమును మరెయొకతూరి ప్రదర్శింపవలయు నను కోరికతో కృష్ణలింపసభావారు యీనెల 6 తేదీ ప్రదర్శించుచిరి. నాటకరజులముచే గోడలమీద నోటీసు లంటించి యెల్ల పరుత్తుములు తేసి నిద్రపడియుండిరి.

ముఖ్యపాత్రలక ప్రదర్శించుటపై శివశాస్త్రి మాదవపెట్టి వెంకటరామయ్యగారు, శ్రీ జిల్లలవర్రె నువరామయ్యగారి పూము నరసింహరావుగారు తెనాలినుండి యిచ్చుటికివచ్చిరి నాటక రజులము ఆలకాగితిములు వంసపడినవి. బహుమతి సోపనములు ఆరోషనారనాటకమాడుట తమ కవనూకరమని నిర్ణయించుచు పర్యావృత్తులకు ఆర్. వి. కృష్ణలింప, పి. ఏ. వి. యార్. గాను నాటకమాడనూడనని నోటీసు ల ప్పించిరి. అప్పటికే రు 500 లు టిక్కెట్లు అమ్మబ యుండెనని

మహాన్యుదీయులు సభకేళి రోషనార నాటకమాడట మెట్టియ్య యిచ్చుటకు గొప్ప సముదాయము అట్టి 6 తేదీనాడు 4 గంటలకు రోషనారనాటక మాడనూడద 144 శెక్స్ వక్రింద ప్రసభనారికి నోటీసు యిచ్చిరి.

కెన్యా కార్మికుల సమస్య

ప్రభుత్వ సభలో చర్చ

బాల్ఫూర్ ప్రభుత్వ ప్రకటన

[నూర్పు ఆఫ్రికా కమిషనువారి నివేదికము ననుసరించి కెన్యాలో ప్రజలకు భూములపై శాశ్వత హక్కులు కలుగజేయు విషయము గురించియు, కార్మికుల సమస్యనుగురించియు ప్రభుత్వమువారు అవలంబించి తలచిన విభావము వివరింపవలయునని ప్రభుత్వ సభలో మేనేజర్ 20 వ తేదిన ఆలివియరు ప్రభుత్వవారు ప్రతిపాదించిరి. చర్చ వివరములు లండను టైముస్ పత్రికనుండి గ్రహింపబడి ఈదిగువ ప్రకటించబడినవి.]

ఆలివియరు ప్రభుత్వ

వివరములను తెలుసుకొనునది ఆలివియరు ప్రభుత్వ గా... కెన్యా కమిషన్ రిపోర్టును 424575 నంబరు కార్మికుల బాల్ఫూర్ ప్రభుత్వ ఆఫ్రికా కమిషనువారు... కెన్యాలో కార్మికుల సమస్యనుగురించియు ప్రభుత్వమువారు అవలంబించి తలచిన విభావము వివరింపవలయునని ప్రభుత్వ సభలో మేనేజర్ 20 వ తేదిన ఆలివియరు ప్రభుత్వవారు ప్రతిపాదించిరి. చర్చ వివరములు లండను టైముస్ పత్రికనుండి గ్రహింపబడి ఈదిగువ ప్రకటించబడినవి.]

ఆలివియరు ప్రభుత్వ

వివరములను తెలుసుకొనునది ఆలివియరు ప్రభుత్వ గా... కెన్యా కమిషన్ రిపోర్టును 424575 నంబరు కార్మికుల బాల్ఫూర్ ప్రభుత్వ ఆఫ్రికా కమిషనువారు... కెన్యాలో కార్మికుల సమస్యనుగురించియు ప్రభుత్వమువారు అవలంబించి తలచిన విభావము వివరింపవలయునని ప్రభుత్వ సభలో మేనేజర్ 20 వ తేదిన ఆలివియరు ప్రభుత్వవారు ప్రతిపాదించిరి. చర్చ వివరములు లండను టైముస్ పత్రికనుండి గ్రహింపబడి ఈదిగువ ప్రకటించబడినవి.]

కాంటింటెంట్ ఆఫ్రికా

పిమ్మట కాంటింటెంట్ ఆఫ్రికా రిల్యువన్స్ గురించి:-

మన బాధ్యతలు మిగుల గొప్పవి. 10 లక్షల చదరపు మైళ్లుగల విస్తీర్ణమునందున్న 120 లక్షల ప్రజల అభివృద్ధికి మనము బాధ్యతను వహించుచున్నాము. సామాన్యపు విస్తీర్ణమును అధికము చేయవలయునను ఉద్దేశమునో మనము దక్షిణాఫ్రికాను సంపాదించలేదు. ప్రపంచ దృష్టియంతయు మనమీద నున్నది. కావున ఈ విషయమును గుర్తెరిగి కెన్యా వ్యవహారములను పరిష్కరింపవలయును. 50 సంవత్సరములు గడచిన పిమ్మట ప్రజలు మన బాధ్యతలను విధియున నిర్ణయించితిమో విమర్శింపగలరు. కెన్యాను ఒక బ్రిటిష్ కాలనీగా మార్చు విషయమై కొంత ఆలోచింపవలయును. ఈ సందర్భమున నానాజాతుల సమితివారి అభిప్రాయములను మనమును దుంచవలయును. కెన్యాను కాలనీగా నుంచవలయునను ఉద్దేశము నకు బదులు కెన్యా ప్రజల అభివృద్ధికి మనము బ్రష్టిలను సిద్ధాంతము ప్రతిపాదించబడినది. ఈ సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుచు 1928 సంవత్సరం జూలై నెలలో ప్రకటించబడిన ప్రభుత్వపు టుత్తరపు కెన్యా యందు బ్రిటిషువారు అవలంబించవలసిన విధానమునకు ఆధారముగ నుండాలెను. ఈ సిద్ధాంతమునే తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషనువారు ఎలపరచినందులకు సంతసించుచున్నాను.

కెన్యాలో కార్మికుల సమస్య తీవ్రముగ నున్నది. యజమానులు స్వల్పతీతములై మాత్రం నాణ్యమైన పనులను నని కొరుచున్నారు. ఆఫ్రికా ప్రజలకు నో తేమకిష్టము వచ్చినప్పుడు ఇచ్చి మన్నంత కాలము మంచి తీతములకు పని చేయవలయునని తలచుచున్నారు. ఆఫ్రికా ప్రజల జనసంఖ్య క్షీణించుచున్నదని కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఇది నిజమైనచో ఈ సమస్య మరింత తీవ్రము కాగలదు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు నిజమును తెలిసికొని తగు ఏర్పాట్లు చేయు టవలయును.

కార్మికుల సమస్యను పరిష్కరించు సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు మిగుల జాగ్రూకతతో ప్రవర్తించవలయునని కొరుచున్నారు. కెన్యా యందలి శ్వేతజాతులు సద్విమర్శనలకు పాత్రులగుట లేదు. (వినుచువినుచు) విపరీతముగ క్రూరత్వములను కొందరు చేసియుండవచ్చును. కాని కెన్యా యందలి శ్వేతజాతులవారు గొప్ప అనుభవము విజ్ఞానము లేని వారగుట చేత ఆ త్రువర్తనలను గుర్తెగజాలరను విషయము దృష్టియందుంచుకొనవలయును. శ్వేతజాతులవారిలో అనేకులు దేశమునకు లాభ మొనర్చియుండవచ్చును. అందులకు మనము ప్రజాభివృద్ధికి ప్రజాసంతుష్టికిని భంగకరముగ ప్రవర్తనములను సహించ గూడదు.

కెన్యాలో ఎగుమతిదగుమతి రైల్వే సౌకర్యములను వృద్ధి చేయుటకు ఒక గొప్ప ముత్తము అప్పుచేయవలయునని కమిషనువారు సలహా ఇచ్చినారు. ప్రథమమున ఆఫ్రికా యందలి పరిశీతుల నన్నిటిని పరిశీలించి ఈ పనికి పూనుకొనవలయును. మరియొక విషయము కెన్యాలో శ్వేతజాతుల అభివృద్ధికి ఎంత మొత్తము వ్యయపరుపబడినదియు, ఆఫ్రికా ప్రజల అభివృద్ధికి ఎంత మొత్తము వ్యయపరుపబడినది తెలిసికొన గోరుచున్నాను. కావున అప్పుచేయుటకు పూర్వము ప్రజలయెడల తగు సానుభూతి చూపగల కమిషనువారు ఈ విషయముల నన్నిటిని పరిశీలించవలెను.

హాస్టల్ డిపార్టుమెంట్ ప్రభుత్వ గా రిల్యువన్స్ గురించి:- కెన్యా యందలి శ్వేతజాతులు ఈ దేశమువారి దురభిప్రాయమునకు గురియగుచున్నారు. తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషనువారి నివేదికము ఈ దుర్భావములను తొలగించుచున్నందులకు సంతసించవలసియున్నది. ఎవరో కొందరు క్రూరముగ ప్రవర్తించిన కెన్యా యందలి శ్వేతజాతులవారి నందరిని కూపించుట ధర్మము కాదు. కార్మికుల నిర్బంధముపై పనిచేయుచుట తప్పని పలువురు ఫభ్యులు వాదించుచున్నారు. నే నీవాదమును ఆమోదించజాలను.

బక్ మాస్టరు ప్రభుత్వ

పిమ్మట బక్ మాస్టరు ప్రభుత్వ గా రిల్యువన్స్ గురించి:- కెన్యాలో ఇటీవల జరిగిన సంఘటనలు ముఖ్యము సంగతి సంగతర్కములు తెలిసిన ప్రతివానికిని నిజమును కలుగజేసినది. క్రూరముగ దౌర్జన్యము కెన్యా యందలి శ్వేతజాతులవారి కందరకు సహజ మని నేను వాదించుట లేదు. నిజముగ ఇట్టి క్రూరకృత్యము లొనర్చినవారు స్వల్పసంఖ్యకులే. కాని క్రూరకృత్యము లొనర్చినవారిపై నేరము మోపబడి కోర్టులలో విచారణ జరిగినప్పుడు వారికి తగు శిక్ష విధింపకుండుట మిగుల విపరీతముగను వివాదజనకముగను నున్నది. వారి ప్రవర్తనము బహిరంగముగ క్షమింపబడినది. మరెవరిక విషయము. ప్రస్తుతము ఆఫ్రికా ప్రజలకు భూములపై ఎట్టి అధికారముగాని హక్కుగాని లేదు. ప్రస్తుతము

వారు సాగుబడి చేసికొనుచున్న భూములు ప్రభుత్వమువారు బాగుకొని ఇతరుల కిచ్చెదరేమో యని భయపడుచున్నారు. ఆంగ్లేయుల భూములను చక్కగ సాగుబడి చేయగల రనుమాట నిజమే. ఆఫ్రికా ప్రజలు ఇనిచేయు విషయమై సోమరులుగ నున్నారనుమాట మాడ నిజమే. అందులకు వారి నేల నిర్బంధించవలయునో తెలియకున్నది. కెన్యాలో ఒక విధముగ పోటీ జరుగుచున్నది. సోమరులగు ఆఫ్రికా ప్రజలు తమ భూములయందే స్వల్ప ఫలితములతో తృప్తిపడుచున్నారు. ప్రక్కనే వీర్యవంతముగ సాగరికతను వ్యాపింపజేయు ఆంగ్లేయులు ఆ తృప్తి ముతో పనిచేయుచున్నారు. ఈ కంటికిని సమన్వయ మేర్పడదు. ధనమును పెంపొందింపజేయుటకు ఆఫ్రికా ప్రజల నుపయోగించుకొనుట ఆధనములగు నుభయలభము ప్రజలకు లేకుండుట తప్పుపద్ధతి. కావున ఈ ధనమును అనుభవించు అవకాశము ఆఫ్రికా ప్రజలకు కలుగజేయునప్పుడు వారి మూలముగ ధనమును సంపాదించి ప్రయత్నించుట ఆన్యాయము. ఆఫ్రికా ప్రజలు తమ స్వంతభూములకు వదలి శ్వేతజాతులవారి భూములపై మాత్రం పనిచేయునట్లు ప్రభుత్వము వారు కొన్ని సంవత్సరములయందు నిర్బంధించు చున్నారు. ఈ పద్ధతి సంపూర్ణముగ అంతమొందవలయునని కోరుచున్నాను. తెల్లవారి లాభముకొరకు ఆఫ్రికా ప్రజలను నిర్బంధముపై పనిచేయుటకు ఆక్రమము. భారతదేశమునందు జరుగని పనులు కెన్యాలో జరుగుచున్నవి. సామ్రాజ్యమునందలి ఇతర ప్రదేశములందు జరుగని పనులు జరుగగూడని పనులు కెన్యాలో జరుగుచున్నవి.

ఇట్టి విపరీతములను అంతమొందించుటకు ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించుకొనవలయుననియు ఆఫ్రికా ప్రజలపట్ల మనధర్మములను సదుద్దేశపరులమై నిర్వహింపవలయుననియు కోరుచున్నాను.

బాల్ఫూర్ ప్రభుత్వ గా రిల్యువన్స్

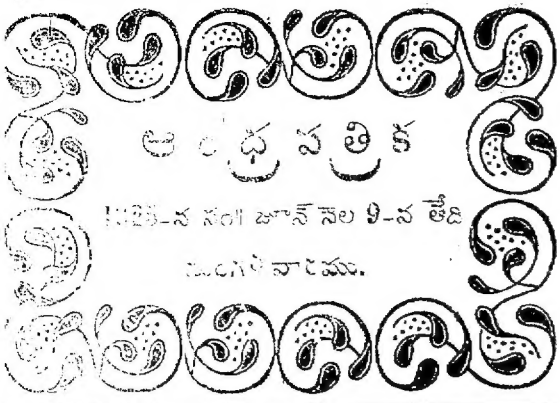
చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు బాల్ఫూర్ ప్రభుత్వ గా రిల్యువన్స్ చెప్పి- ననది పన్నులను ఆలివియ ప్రభుత్వ గారు ఆక్షేపించుచు మాటాడినారు. ప్రజలపై ఏ విధముగ పన్నులను విధింపవలయునో ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. ఇటీవల నే త్రొత్త ఏర్పాట్లు జరిగినవి. ఈ ఏర్పాట్లవల్ల ఇట్టి ఆక్షేపణలకు అవకాశముండనని నమ్ముచున్నాము. ఇటీవల న్యాయస్థానమునందివ్యవడిన తీర్పుల ననుసరించి కెన్యా భూములపై ఆఫ్రికా ప్రజల కట్టిహక్కులు లేనవి ఏర్పడుచున్నట్లు కొందరు తెలుపుచున్నారు కాని ప్రభుత్వమువారు అన్యాయస్థానముల తీర్పులను ఆధారముగ గైకొని ప్రవర్తించవలయునను ఉద్దేశము లేదు. ప్రభుత్వము వారే మి చేయవచ్చునో న్యాయస్థానము తీర్పులు నూచించుచున్నవిగాని ప్రభుత్వమువారి కట్టిచేయవలయునని నిర్ణయించుటలేదు. ఆఫ్రికా ప్రజల కట్టిహక్కులను లేకుండ చేయవలయునని ప్రభుత్వమువారి నన్నడు ఉద్దేశంపలేదు.

కార్మికులను నిర్బంధముపై పనిచేయుచు విషయమై ప్రభుత్వమువారు అన్ని విషయములు చక్కగ ఆలోచించియున్నారు. ఏదైనను అనవర మేర్పడినపుడు ప్రజాక్షేమము కొరకు కార్మికులను నిర్బంధముపై పనిచేయుచుట తప్పకాదని అందరు అంగీకరింపవలయును. కాని కొన్ని నియమములుండవలయును. ప్రజాక్షేమము కొరకు నిర్బంధవిధానమును అమలు నందుంచవలసిన అనవర మేర్పడవలెను. ఎన్నిదినను లాక్డౌ క్క్లు పనిచేయవలసినది నిర్ణయించవలెను. అన్ని విషయములందు కాలనీల మంత్రి అనుమతిని సొందవలయును. ఈనియమములపై నిర్బంధవిధానమును అమలునందుచిన కార్మికులయెడల కఠినముగ ప్రవర్తించిరను ఆక్షేపణను ఎడముండదు. పనిలేనివారిని నిర్బంధించి కేవలము తెల్లవారి లాభమునకే కాక రాష్ట్రపులాభమునకు వారిపై పనిచేయుచుట తప్పు కాకాలదు. రైల్వే పనులకై 4000 మంది నిర్బంధించి పనిచేయుచుటకు కాలనీలమంత్రి అనుమతి ఇచ్చెను. కాని 1600 మంది మాత్రమే నిర్బంధముపై పనిచేయుచున్నారు. కాంట్రాక్టు పరతుల నెల్లంఘించిన కార్మికులపై పోలీసువారు చర్చ పుచ్చుకొనగూడదనియు యజమానులు సివిల్ కోర్టుల మూలమున నష్టపరిహారము పొందవలయుననియు కోరుట సరియే కాని ఆఫ్రికా ప్రజల తమకుగల న్యాయబాధ్యతలను గుర్తెగ జాలకంపరకు ఇట్లు చేయుట కష్టము.

డెల్మోరు ప్రభుత్వ ప్రశంస

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానమును అంగీకరించి కెన్యాలో నివాసము లేర్పరచుకొనిన వారిలో డెల్మోరు ప్రభుత్వ గారు ప్రథములు. కెన్యా కాలనీ అభివృద్ధికి మిగుల ఉత్సా

వెలగలేటి దశరథరామయ్య బి.ఏ.టి.ఎల్.
కార్యదర్శి.



ప్రాంకు నాణెము

జర్మనుమాచ్యు నాణెమువలెనే, ప్రాంకు నాణెపు విలువగూడ రానురాను తగ్గిపోవుచున్నది. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము దివాళాదీయ స్థితిలోనికి వచ్చి పుట్టే, హరియటుగారు రాజీనామా నీయవలసి వచ్చెను. సాంకేతు, హరియటు గార్లు బ్యాంకులలో చుండి రహస్యముగ సొమ్ము నప్ప పుచ్చుకొని, విదేశాధీశమును నడుపుచుండిరి. ఆరహస్య మిటీవలి చరకు పైకి దెలియదయ్యెను. ఇప్పుడయినను, ప్రాన్సుకి చక్కబడలేదు. కెయిలోగారి నడవడి హ్యాప్రెంచి ప్రజలకు విరుద్ధభావ మున్నను, కష్టకాలము వర్జితమునం దతనిని మించినవారు లేరని ప్రతీతి గలదు. ఇతడు ఆర్థికమంత్రి యయిన పిమ్మట, ప్రాన్సు త్వరలో కోల్పోనునని ప్రజలు భావించిరిగాని, అట్టియాశ నఫలము గాదయ్యెను. రానురాను ప్రాంకునాణెము క్రుంగిపోవుచున్నది. ఏమి చేయవలయునో ఫ్రెంచిప్రభుత్వమునకు దోచు కున్నది. ఎక్కిరించబోయి వెల్ల కలబడినటుల, జర్మనీ క్లితియే ప్రాంకుగూడ దావరించినది. జర్మనీ తన చేతికొరకు మూలమున త్వరలో కోల్పోన గలిగెను. ప్రాంకు కట్టి యనుకూలపరిశ్రమ లున్న టుల గనుపింపవు. కేవల సైన్యబలమువలననే, జాతీయోద్ధరణము జరుగనేరదు. ఇతర సందర్భము లనేకములు గూడవలయును.

ఆర్థికమంత్రి లగు కెయిలోగారికి, అమెరికా ప్రత్యక్ష దురుద్దేశ్యము నారోపించుచున్నవి. వీరి పక్షములు జూదముక్తింద పరిణమించుచున్నవని, వీని యుద్దేశ్యము, ఆర్థికస్థితి చక్కగ లేనపుడు, వ్యయ మును తగ్గించుట ముఖ్యము. అట్టి ప్రయత్నము ప్రాంకునందు కనుపించదు. జర్మనీతో నింకను ప్రాంకుకు సఖ్యము కుదురలేదు. అంత్యసందేశము లింకను పంపుచున్నవి. జర్మనీ చెల్లించవలసిన సొమ్మును చెల్లించినను, సైనికులను యుద్ధపరికర ములను పూర్తిగ తగ్గింపలేదని ప్రాంకు నిందమోపు చున్నది. అటుల జరిగిన గాని, జర్మనీ ఆక్రమణ ముల తాను తలగింప ననుచున్నది. జర్మనీ యీ మార్గ, ఫ్రెంచి యశనిందలకు తలయొగ్గునటుల గనుపించదు. హింజ్ బర్గు సేనాని, అధ్యక్షుడయిన పిమ్మట, జర్మనీ ప్రత్యుత్తరముల వైఖరి మారుచు న్నది. మిత్రమండలివారు పంపిన సందేశము, జర్మనీకి మిగుల ఆశ్చర్యము కలిగించినది తెలియు చున్నది. మిత్రమండలివారి సూచనలు పరిహాసా స్పదము లనియు, నిరర్థకము లని యు, జర్మను ప్రభుత్వమునకి తెలిపెనట. పోలీసువారి శిరోవెట్ట నములవయినం దిడి ఉక్కుతునకలనుగూడ దీసివేయ గోరుట, అసభ్య మనియు, అయ్యవి యూరపు శాంతికి భంగము కలిగింపనేరవనియు, ఇతడు

పరిహసించెనట. ఇట్టి పరస్పర నిరసన భావములు ప్రబలుచుండగ, భావిపరిణామ మెటు లుండునో ఎవరు చెప్పగలరు?

డెయిలీన్యూసుపత్రికకు తెలిసిన వృత్తాంతము ప్రకారము, జర్మనీ తన సిబ్బందిని తగ్గింపవలయును. పోలీసుదళమును 1,50,000 నుండి 30,000 కు తగ్గింపవలెను. జతీయపక్షసంఘములును, స్వపరి పాలనాభిమానసంఘములను, రద్దు జేయవలయును. పోలీసువారిని బారక్కులలోనుండి పంపివైచి, ప్రైవేటుగృహములలో నుండునటుల నాజ్కాపింప వలయును. ఇట్టిపరతులను జర్మనుజాతీయవాదు లవమానకరము లని ఎంచుచున్నారు. వీరు తీవ్ర ముగ ననమ్మతి. దెలిపెదరనియు, ఇట్టిపరతుల నంగీకరించుటకన్న హింజ్ బర్గుగారు రాజీనామా నిచ్చుట మేలని కోరెదరనియు, దెలియుచున్నది. హింజ్ బర్గు సేనాని సయితము, కొంత వ్యతిరేక భావమును గనుబటువకమానదు. ఇట్టి వివాదము లతో ప్రొద్దుబుచ్చుచుండునంతవరకు, ప్రాన్సు తన ఆంతరంగికస్థితిని చక్కబరుచుకొనజాలదు. సాంకేతుగారు, జర్మనీపై పగ సాధించుతలంపును ప్రధానముగనుంచుకొని, ప్రపంచశాంతిరక్షణమును సయితము విచారింపక, కలవరము దెచ్చిపెట్టెను. ఇప్పటికయినను ఆపద్ధతియే అవలంబింపబడుటచే, ప్రాంకుదేశపు బాధ్యతలు మెండుగుచున్నవి. సైన్య వ్యయమును తగ్గించుట కేమాత్రము వీలులేకున్నది.

ఫ్రెంచి ఆర్థికస్థితి యింకను దుస్సహమగుచో, ప్రభుత్వమునా రవలంబింపవలసిన మార్గములు రెండే గలవు. పన్నులను హెచ్చుజేయుట యొక మార్గము. కెయిలోగారి యూహ ఇదియే యని తోచును. పన్నులను హెచ్చుజేయుచో, ఫ్రెంచి ప్రజలలో అశాంతి హెచ్చి మొదటికే మోసము రావచ్చును. రెండవమార్గము, ధనికులపై పన్ను విధించుట. ఈ మార్గమును సోషలిస్టులు మొదటి నుండియు ప్రతిపాదించుచున్నారు. హరియటుగారి పక్షమున కదియే కారణమయ్యెను. సోషలిస్టుల సూచన లెంత యనుకూలముగ నున్నను, ధనికు లిందు కంగీకరింప రనుట తేటతెల్లము. ముం దేమి జరుగునో తెలియదుగాని, ప్రాన్సునందు ప్రబలిన సందిగ్ధస్థితినుండి, నూతనస్వాతంత్ర్యచిహ్న మొకటి బయల్పడుటనని భావించెదము. బాహ్యపరిస్థితుల వలన ఫ్రెంచిదృక్పథము మారిపోయినది. మున్నెక మారు స్వాతంత్ర్య, సమత్వ, సోదరభావములను ప్రపంచమున వ్యాపింపజేసి, ప్రజాశక్తిని బహిర్గ తము జేసిన ఫ్రెంచిదేశము, స్వాతంత్ర్యనిరోధ మును చిరకాలము కొనసాగింపనెల్లదు. మరల స్వాతంత్ర్యరక్షణకు గడంగి, ప్రాంకు దేశము ప్రపంచపుసర్విర్మాణమునకు సాయపడు నని భా వించెదము. రొమెయిరోలండు బోలు ప్రసిద్ధపురు షులు ప్రాన్సునం దుదయించి, మరల స్వేచ్ఛాగీతి కనుగానముజేయుచున్నారు. ఈ గానమహిమ యూరకబోవునా?

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ: నూలుచందా

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ రాజౌపు నెలలో గూడుననియు, అందు నూలుచందాను గూర్చి చర్చించెద రనియు దెలియుచున్నది. నూలు

చందాను రాజౌపు సంవత్సరమువరకయినను కొన సాగించుటకు, కాంగ్రెసుసంఘమునా రంగీకరింప నిచో, దేశప్రముఖుల కింకను స్వయంకృషిపై ప్రేమగలుగ లేదనియు, పరాశ్రయముపై వీరికింకను మక్కువదొలగ లేదనియు, సువిదితమగును. రోజు కొక అరగంటయినను, ప్రజల జ్ఞేమముకొరకు విద్యాధికులు కృషి నలుపలేనియెడల, స్వరాజ్యనిర్మాణము త్వరలో జరుగుట దుర్లభము. నూలుచందాకు టకేగాదు, మరి యేపనికయినను దీక్షయు, శ్రద్ధయు ముఖ్యములు. అట్టి శ్రద్ధను కలిగించుటకు గాంధీ మహాత్ముడు పర్యటనము సలుపుచున్నాడు. రాటపు కార్యక్రమమును నర్వసామాన్యముగ జేయవలయు నని, మహాత్ముడు దేశబంధుదానుగారిని కోరగ వా రందు కంగీకరించినటుల దెలియుచున్నది. గాంధీ-దాసు లిరువురును కృషి నలుపుచో, నూలుచందా నిర్వహణమును, నిర్మాణకార్యసిద్ధియు త్వరలో చే కూరుట నిశ్చయము. స్వపరిపాలనావిధానములనెన్ని టిని తయారుజేసినను, అవి సిద్ధించునటుల జేయు సాధనమేమి? లేబరుపక్షమువారు మిగుల బౌద్ధార్య వంతులని నమ్మినను, కన్నర్యెటీపులు మరి యయిదు సంవత్సరములలోపల కదలేదరని దోచదు. కన్న ర్యెటీపులు సంస్కరణ శాసనమును బుద్ధిపూర్వక ముగ రద్దుజేయుట కల్లయని తేలి నది. డాక్టరు బిసెంటుగారయినను కన్నర్యెటీపులద్వారా మేలు చేకూరునని తలంచుటలేదు. జమ్నాదాసు ద్వారక దాసుగారు, బాంబాయి లో ముచ్చటించుచు, బర్క్లహెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రసంగమును తీవ్ర ముగ ఖండించిరి. మిలిటరీ సర్విసునందు బ్రిటీషు వారు నిలచియుండువరకు, సివిలు సర్విసు ఉద్యోగు లు ఇండియాలో నిలిచియుండక తప్పదని, ఇండియా మంత్రిపలుకుటకన్న వివరితవాద్యము వేరుండునా? స్వరాజ్యము చూపుమేరలో లేదని యిందునుబట్టి విదితమగుటలేదా? లేబరుపక్షమువారు మరియొక మారు అధికారపదవిని సంపాదించినను, హిందూ దేశమునకు సంబంధించినంతవరకు కన్నర్యెటీపు సాంప్రదాయములనే అనుసరించుట సహజము. ఆలివియరు ప్రభువుగారి ప్రవర్తనమే యిందుకు నిదర్శనము. ఇంగ్లండునం దేపక్షము పరిపాలించు చున్నను, ప్రజాశక్తినిమాత్రమే గౌరవించెదరనియు, కేవల విన్నపములను రాయబారులను గౌరవింప రనియు, దేలుచున్నది. ప్రజాశక్తి వృద్ధియగుటకు నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణమునకన్నను అను కూలసాధనము లేదని అంగీకరింపక తీరదు. ఇయ్యది భుక్తిముక్తిసాధన మగుటచే, పక్షభేదము లేక ఎల్లర కవలంబనీయ మగుచున్నది. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము, పనిలేని పట్టభద్రులకు జీవనో పాయమును జూప బోనినది. అందుకొరకై వ్యవ సాయాధివృత్తుల నేర్పాటు జేయుచున్నది. భార తీయులు తమధర్మమును నిర్వహించుచు, ఆర్థిక రాజకీయదౌర్బల్యమును తమంతట తామే తొల గించుకొనుచో, రాజప్రతినిధి రిడింగుప్రభువయినను రొనాల్లే ప్రభువయినను యిబ్బందిలేదు. రిడింగు బర్క్లహెడ్డు ప్రభువు లేటుల నిర్ణయించినను ఆందోళనపడ నవసరము లేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో స్వతంత్ర నిర్మాణశక్తి యలవడుట ఎంత ముఖ్యమో యోచించిన తెలియగలదు. తగిన ప్రయత్నముల

నలుపుచో మాత్రము నూలుచందా వ్యాప్తి జేందకబోదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ్యులందుకు శతభిక్షమునుట ప్రయోజనకరము గాని, నూలు చందాను ధర్మచేసి యిది విస్మయకరము ప్రపంచ మునకు వెల్లడిజేయుట భావ్యము గాదు. సులభ సాధ్యమగు నూలుచందాను సమకూర్చజాలనిచో, ఇంత కన్నను కఠినతరములగు కార్యములను నిర్వహించుట, వట్టి యాడంబరము తప్ప వేరు గాదు.

వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము

విశాఖపట్టణమున నిచ్చిన విందుసమయమున ముచ్చటించుచు, తిరుపతి దేవస్థానముగూర్చి పానుగల్లురాజుగారు ప్రస్తావించిరి. దేవస్థానమునందు నిలువధనము చాలగలదనియు, అది సద్వినియోగ మగుట లేదనియు, వృథావ్యయము జరుగుచున్నదనియు, అందులో కొంతభాగమును తిరుపతిలో వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకై వెచ్చింప తమకుద్దేశ్యము గలదనియు, మీరు నుడివెరట. ఈ విశ్వవిద్యాలయము కాశీలోని హిందూవిశ్వవిద్యాలయము బోలియుండునట. హిందూవిశ్వవిద్యాలయమును దక్షిణదేశమున స్థాపించుట ఎంత లాభకరమయినను, దేవస్థాన ద్రవ్యమును మతాభివృద్ధికి సంబంధించిన వ్యవహారములకు వినియోగించుటకే ప్రజలిచ్చుగింతురు. నూతన దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టముపట్ల ప్రాతికూల్యము ప్రబలుటకు, ముఖ్యకారణము, నిలువసొమ్ము వేరు పనులకొరకు వెచ్చింపబడుననుభీతియే ముఖ్యకారణము. పానుగల్లు రాజుగారి ప్రసంగము అట్టి భీతిని పెంపుజేయుచున్నది. పాశ్చాత్యవిద్యను నేర్పునిమిత్తము, దేవాలయపు సొమ్మును వినియోగించుటకు, ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనుచో, ప్రజలలో నశాంతి హెచ్చుననుటకు సందియము లేదు. నూతనచట్టనిర్మాణము దూరదృష్టి నేమాత్రము జూపుటలేదని, యిందు వలన గోచరింపగలదు.

చీనాస్వాతంత్ర్యము

చీనాదేశపు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము, పాశ్చాత్య జాతుల దురాశవలన అడుగంటినది. ఇట్టి దుస్థితిని గాంచి, ఆత్మశౌరవము గల చీనాప్రజలు మిగుల గుందుచున్నారు. ప్రస్తుత కలవరము గూడ, ఇట్టి భావమునకే ఫలితమని ఎంచవచ్చును. పాశ్చాత్య జాతులు గూడి, సైనిక నౌకాబలప్రయోగముచే హిందూహాయి అల్లరుల నణగద్రొక్క గలరనుటకు సందియములేదు. కాని, ఇందువలన శాశ్వతఫలము గలుగజాలదు. పాశ్చాత్యదృక్పథము మారవలయును. బ్రెయిలిను భోర్డుగారు దెలుపుచున్న వివరముల జూచిన, చైనా కేంతటియన్యాయము జరుగుచున్నదో గ్రహింపవచ్చును. పాశ్చాత్యులు చేసేడియక్రమములు శిక్షింపబడుట లేదని, బ్రెయిలినుభోర్డుగారు చాటుచున్నారు. ఇకనయిన చీనావారికి ఆత్మశౌరవము గలదని ఎంచి, జాతీయ చైతన్యమును వృద్ధిపెందించి, చీనాకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య మొనగుట ముఖ్యమని, అబ్జర్వరు పత్రిక పాశ్చాత్యులను హెచ్చరించుచున్నది. ఈ హెచ్చరికను సకాలమున గమనించి, సఫలఫలములు కలుగజేయుట, లేనియెడల, ఆసియా యూరపుల ఎడ బాటు తీవ్రమగుటతప్ప వేరులాభము గలుగనేరదు.

తుపాను : పట్టణలొరొపుము

నర్మొంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘముపక్షమున, ఆర్. సూర్యనారాయణరావుగారు తుపాను చే బాధనొందిన ప్రదేశములను స్వయముగ తిలకించి, రిపోర్టును ప్రచురించిరి. అక్కడి సీతిగతులను వర్ణించి, అధికారులు చేసిన సహాయము నుగడించిరి. జమిందారులు తగిన సహాయ మొనర్చవలయునని హెచ్చరించిరి. ప్రభుత్వమువారును, ఋణములను విడివిగనిచ్చి, సహాయము జేయవలయునని వీరు సూచించిరి. కృష్ణగుంటూరు మండలములకు, గృహపరికరముల నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు కొంత ధనసహాయము జేసిరి. కావేరివరదలనిమిత్తము మద్రాసునం దేర్పడిన వరదసహాయ నిధినుండి, తుపానునష్టపు నివారణకుగాను, పది పేలరూపాయిల నిచ్చిరని దెలుపుట కేంతయు సంతసించెదము. నర్మొంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘమువారు చేయుచున్న ప్రయత్నములకు వారి సభినందించుచు, ఆంధ్రదేశము తన దాతృత్వము నికనయినను గనుపరచి, బీదలను రక్షించుట ధర్మమని తెలిపెదము.

హాజీయాత్రికులు: సందిగ్ధస్థితి

హాజీయాత్రికులు మక్కాయాత్ర సలుపుటకు తగిన సౌకర్యముల నిచ్చెదమని, ఇబ్రాహీంనుగారు మహమ్మదీయప్రపంచమునకు అధ్యక్ష మొనగిరి. సముద్రముపై బ్రిటీషు వారు సర్వాధికారులగుటచే, యాత్రికులెక్కిన స్త్రీమరులను నిరాటంకముగ బోనిచ్చు భారమును వారే భరింపవలయును. కాని, అమీరు ఆలీగారు పాడను రేవుయొద్ద జహంగీరు నౌకను పోసీయకుండ అపివైచిరి. ఇప్పుడు సందిగ్ధస్థితి జనించినది. బ్రిటీషువారు తగిన చర్యను వెంటనే దీసికొననిచో, మహమ్మదీయులలో మిక్కిలి యశాంతి పెరుగునని, చాలానా షోకతాలిగారు తెలియజెప్పిరి. యాత్రికులు సముద్రమధ్యమున నిలిచి భీతిపెంచుచున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే తమ సామర్థ్యమును గనుబజచి, మహమ్మదీయులను శాంతిపరచుట, యుక్తము.

స్త్రీసభ్యురాలు

మద్రాసు కార్పరేషను ఎన్నికలలో ఆంజెలో సతి యను ఆంగ్లోహైందవస్త్రీ విజయము గాంచి నందుల కామె సభినందించెదము. కార్పరేషను సభ్యత్వమును ఎన్నికద్వారా సంపాదించుటకీమెయే ప్రథమురాలు. కడచిన మారుగూడ ఈమె ప్రయత్నముల సలిపి, కొంచెము తారతమ్యముతో నోడి పోయినది. స్త్రీలు సభ్యురాలగుటచే, మున్యసిపాలు సమన్య లనేకములు సులభపరిష్కారయోగ్యములగును. అందు ముఖ్యముగ స్త్రీలకు సంబంధించిన వ్యవహారములగూర్చి కార్పరేషనువా రెక్కుడు శ్రద్ధ వహించుటకు మార్గ మేర్పడును. ఆంజెలో సతికి ప్రత్యర్థిగ నిలచిన ఛాటరుటనుగా రోడిపోయిరి. ఈమె చెన్ననగరాభివృద్ధికై పాటుపడి, స్త్రీలకు శౌరవము చేచ్చు గాక యని మనఃస్ఫూర్తిగ గోరెదము.

పబ్లికునర్వీసు కమీషను

ఇతరలాభము లేవియులేకున్నను, పబ్లికునర్వీసు కమీషనును వెంటనే నియమించదరనియు, దానిని

స్వతంత్రసంఘముగ జేసి సర్వీసు ఉద్యోగులసీతి చలంపకుండజేసెదరనియు, సిమ్లా విలేజుకుదు హిందూపత్రికకు దెలుపుచున్నాను. రీడింగుబర్నేస్ హెడ్డుగార్ల మధ్య జరిగిన సంప్రదింపుల కీది ఫలితము. భారతీయులు గోరెడి స్వపరిపాలనము సిద్ధించునాశ లేదు. శాసనసభవారి కోర్కెలు తృప్తికరింపబడుచున్నవి. ఉక్కుచట్టమును బలపరచిన చాలును. ఆసిమ్మట భారతీయుల కేసంస్కరణముల మొనగినను సివిలునర్వీసు ఉద్యోగుల అధికారముల కెట్టి కొరంతయు వాటిల్లబోదు.

గుత్తి పునీటిపుపోలీసు

గుత్తిపై పునీటిపుపోలీసును విధింపవలయునా లేదాయను విషయమును విచారించుటకు, కోర్ట్ టీగారిని నియమించిరి. వీరితోగూడ ఇరువురు అనధికారసభ్యులను జేర్చి, విచారణసంఘము నేర్పరుపవలయునని, ఇంతకుముందు సూచించియుంటిమి. ది॥ బి॥ కేశవపిళ్లగారియనను, ఒక్కసివిలియను ఆఫీసరు నియామకముతో సంతృప్తి జెందుటలేదు. అనధికారులనుగూడ విచారణకర్తలుగ నియమింపవలయునని, వారు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. ప్రభుత్వమువారిందు కంగీకరింపనియెడల, ప్రజాభిప్రాయము వెలువడుట దుష్కరమగును.

త్రాగుడు అవసరమా?

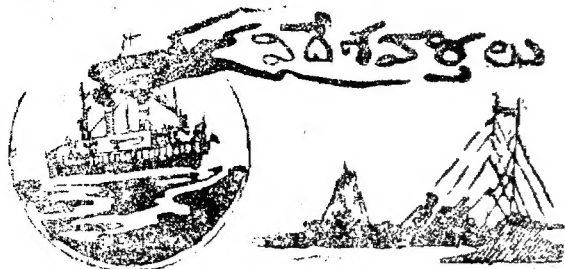
క్రైస్తవ విశిష్టాభిప్రాయము.

ఇండియను సోషలు రిఫార్మరు యిట్లు వ్రాయుచున్నది:- కలకత్తా ఆక్స్ ఫర్డ్ ముద్రణాలయమున ఎపిథెసీ బ్రాత్స్ వర్గముచే ప్రచురింపబడు ఎపిథెసీ పత్రిక కాశీ నౌక దాని నెవరో మాకు పంపిరి. అందు ఒక పుటలో ప్రశ్నోత్తరములు గలవు. మా కీప్రతికను పంపినవారు యాక్రొండి ప్రశ్నను గుర్తుపెట్టెను. “యూరోపియనులకు త్రాగు డంత ఆభ్యాసముగల యేలీ త్రాగుడును క్రైస్తవమత మంగీకరించునా?” ఇందులకు ప్రత్యుత్తర మిట్టియబడెను; “త్రాగుడు జీవితావసరము. కాబట్టి క్రైస్తవ మతము దానిని నిషేధించుట లేదు. కాని జిహ్వలోలత్వమును త్రాగు ఆపుకొనుమని బోధించుచున్నది.” క్రైస్తవమతము యేమి నిషేధించునో యేమి అంగీకరించునో చెప్పవలయు మేము అధికారమును వహింపనొల్లము. కాని త్రాగుడే జీవితావసరమగు నెడల యెవరైనను పూర్తిగ త్రాగుడును మానునెడల జీవించుటయే దుర్లభము గావచ్చును. జంతురాశి యంతయుగాక లక్షలకొలది జనము మద్యము నేమాత్రము ముట్టుకొనకుండ చాలకాలము జీంచి ప్రయోజనకరముగ నుండిరి. అట్టితర త్రాగుడు జీవితావసరమని నిర్ణయించుట పరమనిశ్చయమనవలయును.

ఇండోరు సంస్థానములో నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య

మహారాజుగారు క్రొత్త శాసనమున కనుమతించిరి

ఇండోరు, జూన్ 7:- ప్రాథమిక కావ్యలలో నున్న బాలశాశికలకు నిర్బంధ విద్యను గరపు నూతనశాసనమునకు ఇండోరుహోల్కారు మహారాజుగారు కనుమతించి రని తెలియుచున్నది. ఈ క్రొత్తశాసనము వచ్చే అక్టోబరులో ప్రారంభమగు ప్రభుత్వపు సంవత్సరాదినుండి ఇండోరులో నమలు గొనికొచ్చును. లోపరు ప్రైమరీ తరగతులలోనున్న 6-18 సంవత్సరములలో నున్న 4 వేలమంది బాలురకు 22 పాఠశాలలలోను 6-11 సంవత్సరములలోనున్న 850 మంది బాలికలకు మరీ 22 పాఠశాలలలోను నిర్బంధ విద్యగరవుట కీస్కీము యేర్పడియున్నది. దీనికిగాను ఆవసరమైన భవనములు మొట్టలైనవాని సంస్కారమునిమిత్తము 2 లక్షలు మొట్టమొదటిలోను అచ్చటి నుండి ప్రతిసంవత్సరము 1 లక్ష చొప్పునను ఖర్చునని అంచనావేయబడినది. జిల్లాలో విచ్చిక్ పద్ధతులమీద ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికొరకు సౌకర్యములను హెచ్చుజేసుకొనుటకు శాంక్షను చేయబడినది. (ఆ. ప్రెం.)



స్వామాన్ దీవుల విప్లవము

లండన్, జూన్ 8:—స్వామాన్ దీవుల విప్లవనాయకులు అంధ్రప్రదేశ్ లోని గ్రీకు రాజకీయాల కార్యాలయమువారు తెలిపినట్లుగాను.

ఆంగ్లో జర్మను వర్తకపు ట్రాడంబడిక

జర్మనులు తమ అధినివేశములను తమకీయవలె ననుట

మ్యూనిచ్, జూన్ 8:—జర్మన్ అధినివేశసంఘము వారు వార్షిక పత్రమును ఇచ్చితిరిగింది:—జర్మను అధినివేశములను దొంగిలించుట గర్హ్యము, తిరిగి జర్మనుల కీయవలెనని జర్మను ప్రభుత్వమువారు రుజువు చేసెను. బ్రిటిషు అధినివేశములం దింకను అమలుజరుగుచున్న ప్రతికూలజర్మన్ నిబంధనలను రద్దు చేసినగాని ఆంగ్లో జర్మన్ వర్తకపు ట్రాడంబడికను రిచిప్టాగు సభ వారు ధృవపరచారు.

ఇటలీవైమానికుడు డిసినిగో గారు ఎడిటెయరు జేరెను.

మరణవార్త

బొంబాయిలో వసించిన మ్యూరుగారు చనిపోవునని ఆతని దగ్గర 18000 పానుల విలువగల ఆస్తి యుండెను.

కలకత్తా ప్రధాన క్రైస్తవ మతగురువు

పోవుగారు ఆహ్వానించుట

కోము, జూన్ 7:—కోములో కలకత్తా ప్రధాన క్రైస్తవ మతగురువును మనిషీరు పెర్సెనాండు పేరయనుగానికి పోవు హృద్యమును స్వాగతమొసంగెను. అందరును ప్రపంచమందంతలను విశ్వాసమును కృతజ్ఞతను జూపుచున్నందులకు సంతోషమును వెల్లెబ్బిరి. ఇండియా మతప్రచారక ప్రదర్శనమున పాల్గొన్నందులకు సంతోషమనిరి.

పట్టు పన్ను

లండన్ నరక సంఘమువారి ఆక్షేపణ

లండన్, జూన్ 8:—ప్రభుత్వమువారు సవరణజేసిన క్రొత్తవిధానములను లండన్ పట్టుపన్ను సంఘమువారు ఖండించుచు ఏక గ్రీకుముగ ఆక్షేపించవలెనని తీర్మానించిరి.

ప్రతిపంఠ

నీటిపారుదల అవసరము

వియన్నా, జూన్ 7:—ఇండియా, నూదానులో జరిగినట్లు నీటిపారుదలకుగూర్చి స్విట్జర్లాండు వాస్తవ్యుడు బల్లెటె గారు ప్రతిపంఠ వర్తకలో తెలియజేసెను. ఈ ప్రకారముగ జేయుటయే చాలమంచిది. ప్రభుత్వమును బట్టి చేసిన ప్రతిపంఠను ఎత్తున జేయగలరని, ఆమెకును ప్రతిగర్హ మొప్పుగనెన్నది. కొంతకాలము వరకు సాగునీరు యుండును. అయ్యది పరిశ్రమ భంగకరము. ప్రతిపంఠమును ప్రశ్నలకు విస్తరింపజేసి రవాణా చేయుటకు మంచి సౌకర్యము సేయుచున్నది. అన్ని ప్రభుత్వములవారును వర్తకవర్తక కనుసరించి ఎత్తువు ప్రతిపంఠం చేగలరు.

ఇండియాలోను నూదానులో నున్న నీటిపారుదల పనులను అనంతించవలె నని, దానివలన ఎత్తువప్రదేశమును ప్రతిపంఠంలో గణపవచ్చు నని, అన్ని ప్రభుత్వములు దీని అమలు జరిపిచేసి నీటిపారుదలచే చాలవరకు విస్తరింపజేయుటకు నిలగు ననిరి.

స్వాంగుపా అల్లరులు

సమ్మె సమీపములోనే అంతరించవచ్చును

విదేశ ప్రభుత్వముల చర్య

లెండి ప్రభుత్వములనుండి సమ్మె ప్రాతిపదికను ఇంగ్లండున 250000 మంది సమ్మెలో నున్నారని. చాలమంది పోలీసుల ప్రవేశించిరి.

వైస్రములు దీనివల్ల, వామ్మి కట్టడయే తృప్తికరమున సంగతి.

పికింగువిద్యార్థుల కోర్కెలు

పికింగు, జూన్ 8:—దేశమంతటను విద్యార్థులు సమ్మెలనేర్పాటు చేయుచున్నారు. పోలీసు వేరును పోలీసు జేసిరి. ఎవరను చనిపోలేదు. విదేశాంగ ప్రభుత్వమువారు యుద్ధనాకల సంపుచున్నారు.

యూరనును తిరిగి ఇచ్చివేయవలెనని, బ్రిటిషు సరకులను బహిష్కరించవలె ననియు సమపాదములను రద్దుజేయవలె ననియు ఒక యుద్ధాధ్యాయుడుగూడ సమ్మెలో జేరి బోధించుచున్నాడు.

యుద్ధనాకలు

పరిశీలుతు కష్టముగ నుండుటచే బ్రిటిషు కాన్సులజనరలు కోరిక ననుసరించి ఆమెకను యుద్ధనాకలు 8.వ తేదీకి వచ్చును.

పికింగు, జూన్ 8:—చీనా ప్రత్యుత్తరము ఆసంప్రాగ్ నున్నది. విదేశీయులపై సత్వన దాడిని చెలుపలేదు. పోలీసువారిని ముట్టడించినపుడే కాల్పుడని ఉత్తరువు జేసితిమని ఇటలీయంత్ర చీనా లేఖకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

ఇటలీయంత్ర ప్రత్యుత్తరము

స్వాంగుపాకు 8 తేదీన రాయబారము లేగును. చీనా నిరేదకమునుగూర్చి విచారించెదరు.

రీడింగు ప్రభుని ఆగమనము

లండన్, జూన్ 8:—జూలై 24 తేదీన రీడింగు ప్రభువు ఇండియాకు బయలుదేరును. తిరుగ గడువు పూర్తియైన పిదప రెండవపర్యాయము రాజప్రతినిధిగ నియమించరని దెయిలీ మొయిలు రాజకీయనిలేఖరి చెలుపుచున్నాడు.

స్వామాన్ దీవుల విప్లవము

ఏథెన్స్, జూన్ 8:—అధికారులు, సైన్యము, పోలీసు వారను వియన్, స్వామాన్ దీవుల ప్రాంతములకు వచ్చిరి. విప్లవకారులు 450 మంది యున్నారని, తాము పట్టుకొన్న తుపాకుల ధరించిరి. ప్రతినిధియు స్వామాన్ దీవులయందు నేనలు దిగు ననుకొనుచున్నాడు.

విప్లవకారుల బెడలింపు

కోము, జూన్ 8:—ఆయుధపాణులైన గంపులు స్వామాన్ దీవులను బట్టుకొనిరనుచున్నారు. గ్రీకు అధికారులను వెడలగొట్టుటకు ట్రెట్ట చేసిరి. పన్నులను తగ్గించుటల చేయుట కిట్లు చేయుచున్నారని తమకోర్కెలను ఈడెర్నకున్న స్వామాన్ స్వాతంత్ర్యరాజ్యముగ నెలకొల్పుచున్నారని.

జాతీయమిత్రసభ

ప్రతినిధులారాక

జనీవా, జూన్ 7:—8 తేదీన జరిగినవరకు వచ్చిన చాంబరేనుగారును పరివారమును మధ్యాహ్నము బ్రియందు గారితో వింధారగించిరి. బ్రియందుగారిలో ముఖ్యము విషయములు ప్రస్తావించెదరు.

బెర్లినులో శైలికవిగారపు పండుములు జరుగుచున్నవి.

సోఫియాబాంబు దురంతము

మరణశిక్షను ద్వీపాంతరవాసముగ మార్పుట
సోఫియా, జూన్ 7:—సోఫియా దేశమున పడిన బాంబునెరములో నికోలవా అనుస్త్రీకి ఉగ్రత జేప్పిరి. దానిని ద్వీపాంతరమునకు మార్చిరి.

యువరాజు

జాల్మానాజుల వ్యత్యము

సిక్కిం, జూన్ 7:—యువరాజునికోడలు సిమ్త్రును జాల్మానాజుల యంత్రవ్యత్యం పన్నిరి.

చీనా బాంబుపరిస్థితులు

ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము గావధానము

లండన్, జూన్ 8:—ఇండియా ఇదివరకే యనుభవించుచున్న ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును చీనా కీయవలెనని అబ్జర్వరు ప్రతికూలలేఖరి చెలుపుచున్నాడు. చీనా ప్రభుత్వములకును చీనాను పరిశీలుట మరల ఏర్పాటుగాలేదు. అనత్యము జరిగి తీరవలెను. చీనా ఇక వెంటమాత్రియ ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును మరచి నిద్రంపజాలదు. జాతీయప్రబోధమును గాంచినది. క్రొత్తభావమును గన్పించి దారిమాసి చీనాను ద్రిప్పవలెను.

క్యాంటన్ పోరాటము

క్యాంటన్, జూన్ 7:—చెక్ చాక్ మింగు సేనానిని వెడలగొట్టుటకు సర్కారు తేనుగాను దెబ్బిచ్చి తీసుకవచ్చిన నేనలనుజూచి క్యాంటన్ వారికి కోపాద్రేకము గల్గెను. దీని వలననే పోరాటము తీవ్రపడినది. సర్కారు తేను, కోమింగు గార్లపట్ల విశ్వాసమును జూపుచు కొందరు యున్నానీనుపక్షమువారు నదికి ఉత్తరముఖముగ నున్న జిల్లాలలోను తూర్పు జిల్లాలందును వైస్రములను సీతవేళదెట్టుట మానవలెనని కోరుచున్నారు. లేనిచో నిరంధముజూపెద మనుచున్నారు.

అధికారులు వీరి అవిధేయతను ఖండించుచు పనిలో నుండి తొలగించుచు యునానీను సర్వసేనాధిపతిగ ఇంకొకరిని నియమించిరి. దీనిని యుద్ధప్రకటన మనవచ్చును. యాంగ్లీనిగారు ఈమెకు మార్గదర్శకమును బట్టుకొనెను. తంతికార్యాలయమును వశపరచుకొనెను. విద్యుచ్ఛక్తి దీపముల సామానును దీసికొనెను. నదికి అవలంకృతను ఈవలంకృతను ఎదురుగ ఒకరికొకరు స్థానములను క్యాంటన్ నీను యూనానీను వారు ఏర్పాటుజేసికొనిరి. క్యాంటన్ లెక్కంతయు యూనానీనుల చేతిలో నున్నది. సోయిలు అధికారులచే తిరిగి చేయబడిన వారిపోషకులములమీద అధికారులు ముఖ్యముగ ఆధారపడియున్నారు.

కి||శే||గ్వాలియరు మహారాజుగారు

ప్యారిసులో దహన సంస్కారము జరుగుట

ప్యారిస్, జూన్ 8:—గ్వాలియరు మహారాజును పెకిలాచెయిజు స్మశాన వాటిల దహనముజేసిరి.

గ్వాలియరు మహారాజుగారు నిరాడంబరముగ అంత్యక్రియలు జరుగవలెనని కోరుటచే నెచ్చుదిగ జరుపబడెను.

ప్రస్తుతము కొలంబేయియలో బూడిదను జాగ్రత్త జేసిరి. అరువత ఇంకొక చోటికి గొంపోయెదరు. సీను నది ప్రక్కన హిందువులు ఆచారము ననుసరించి దహనము జరుగుటకు పోలీసు అధికారి ఒక్క కొనలేదు. సెల్లాచియను దగ్గర చిత్తిచేర్చిన వారును నుంపులు గూడెదరనియు హెచ్చరించెను. అందుచే కత్తిఅంతయు చాలవరకు చ్యాతూర్యా క్రిదులోనే జరిగెను. అసలు దహనసంస్కారమున హిందూపురోహితు గుండెను. మహారాజు మర్యాదకు తగినటులు శ్రమను గొంపొయిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

స్పెయిను మరల పోరుట

ప్యారిస్, జూన్ 8:—అబ్దుల్ కరీం ముఖ్యనగరము, అద్దీగను స్పెయిను నేనలు 10 కోజులలో ముట్టడించునని మరాఠోనుండి టైముపత్రికా చిలేఖరి చెలుపుచున్నాడు. సైనిక నాకా వైమానికదళము దిగును. బ్రిటా డివిరానేనాని స్పెయినుగ వ్యవహారమును నడిపించును.

సర్ జార్జి లాయిడ్ వంటవాడు చనిపోవుట

ఇంతవరకు ఎవరును అరస్తుగాలేదు

లండన్, జూన్ 8:—నిన్నటిదినము మేలెయరు మండరమున సర్ జార్జి లాయిడ్ గారి వంటవాడు (బట్లరు) చచ్చి పడియుండ గనుగొనిరి. ఇతనివయస్సు 26 సంవత్సరములు. రెండేడ్ల నుండి సర్ జార్జి లాయిడ్ గారి దగ్గర పనిచేయుచున్నాడు. యుద్ధము ప్రారంభమైనపుడు ఇతడు ఇండియాలో పనిలోజేసెనట. గండిగొడ్డలితో తల బద్దలై ప్రక్కలో పడి యుండెనట. ఇంతవరకెవరును అరస్తుజేయబడలేదు. కొంత కాలము కార్నవరక్ ప్రభుని సేనలో నుండెను.

ఈజిప్టుకు సర్ జార్జి లాయిడ్ తో పోవుటకు పూర్వపు పనిని చూచుకొనెను.

కప్టన్ ఆముండనే గారన్న 14 రోజులు పూర్తియైనవి. ఇంకను మీరు తిరిగి రాలేదు. పెదకుటకు విమానములు ప్రయత్నించుచున్నవి.

ఇటలీ రాజు

సింహాసనము నధిష్ఠించి 25 సంవత్సరము లగుట

సార్వభౌముడు గడ్డె నెక్కి 25 సంవత్సరములైనది. 25 వ వార్షికోత్సవమును అఖండై భవముతో జరిపిరి.

రాజునకు పైనిక పరాక్రమమునకు పతకమును బహుమతి నొసంగుటకు నిశ్చయించెను. అధికౌత్సాహముతో గగ్గ జరిగెను.

రాయబారులు రాజును దర్శించి అభినందించిరి. ప్రజాప్రతినిధులు గూడ విశిష్టత్రముల నర్పించిరి.

పురమంతయు పతాకములతో విరాజిల్లుచుండెను. జ్యోతులతో ప్రకాశించుచుండెను. ప్రతినిధులు పలుభాగముల నుండి రోమునగరమునకువచ్చి దిగుచున్న రీయత్సవములో పాల్గొనుటకు పైనిక పరిశీలనము జరిగెను. పార్లమెంటువారు సెనటువారు విశిష్టత్రములను సమర్పించిరి.

రాజు, యువరాజు మున్నెల్లినగారితో ముచ్చటగ మాట్లాడిరి. మంత్రులతోడను, ప్రతినిధులతోడను మాట్లాడిరి.

గనులపనివాండ్రు నంపుము

ఒడంబడికకు నిరోధము

లండన్ జూన్ 4:—థామస్, టెవిస్ గార్ల నిరోధముచే గనులపనివాండ్రు అందఱును కలిసి ఒడంబడికనుజేసికొనుటకు సల్పిన ప్రయత్నములు భగ్గుములాడును. కుక్కుగారి ఆచర్యము ప్రేక్షియునియిన కార్లగెన్ వారే ప్రారంభించినగాని నెగ్గ దనుచున్నారు.

అందుచే నేడు కుక్కుగారి అనుచరులు విచారించుచున్నారు.

జర్మనీ ఆయుధవిస్తరణము

మిత్రమండలి లేఖ

ఆక్షేపణలు బయలుదేరునట

లండన్, జూన్ 4:—రాత్రి 1/10. మిత్రమండలి కఠినమగు మరతులను గోరిరి యెరువార్లు దెలుపుచున్నవి. ఆలేఖ నేడు మిత్రమండలికొనిజేయబడును. ప్రస్తుతమందున్న జర్మను సిబ్బందిని ఎత్తివేయవలెననుచున్నారు. జర్మనీ పోలిసుదళమును 15000 నుండి 30,000 కి తగ్గించవలెననుచున్నారు. రాజాపాలనమును గొనుండుములు నెత్తివేయవలెననిరి. వ్యగ్రభావముతో గూడుకొని జాతీయసంఘముల నెత్తివేయవలెననిరి. ప్రస్తుతమందున్న పోలిసు బారకీసులపధతిని తీసివేయవలెననుచున్నారు. మిత్రమండలి చేతములో నివసించునటులే పోలిసు బారు పనించవలెననిరి. యెరువార్ల తాత్కాలికముగ కొంతకాలము బారకీసు లుంచుచున్నవనిరి.

జాతీయవాదులందఱును మిత్రమండలిలేఖను ఆక్షేపించుటకు ప్రయత్నములు జేయువరకునున్నారు. ఆట్టిలేఖను సంతకముజేయుటకు బహు మోహించుచున్నారని రాజీనామా నీయవలెనని కోరెదరట.

సర్ జార్జి లాయిడ్ వంటవాని హత్య

హంతకుని బట్టుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 8:—రిమ్స్ అను వంటవానిని జంపె నను సందర్శకులలో నెవనోళ్ళు పోలిసువారు ఆర్థర్ హెన్రీ విషపు అను యువకుని అరస్తుజేసిరట.

మరాఠోలో

జర్మను పడవలను బట్టుకొనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

పూణె, జూన్ 8:—ఫెంచి యుద్ధశాఖలు అగడిర దగ్గర రెండు జర్మను పడవలను బట్టుకొని మజదారుకు గొంపోయి అచట నిలిపివేసెనని ఫెజానార్లు దెలుపుచున్నవి.

లీవరుహ్యము ప్రభునిచిత్రమరణ శాసనము

లండన్ జూన్ 8:—రాత్రి 1/35 1200000 పానులను 21 సంవత్సరములైన పిదప ఖచ్చితమైనదిని మరణశాసనమును వ్రాసిరి. ఈసామ్యంతయు లీవరు హ్యుల కంపెనీలో నున్నది. స్వార్థితము, భూములు కొడుకున కిచ్చివేసిరి.

పెరిషియా నౌకలు

యుద్ధనౌకలు పరీక్షించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

దొంగతనముగ ఆయుధములను ముందుగండు సామగ్రిని యుద్ధపరికరములను పెరిషియా సింధుకాఖలలోనికి గొంపోవుచున్న అనుమానమున్న నే పరీక్షించుటకున తక్కిన వర్తకనౌకలను మినహాయించుటకును అంగీకరించిరి.

కైస్తవ ప్రజలన్న గ్రామములు

రక్షణము గోరుట

పెయిసూలురాజును గోరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బర్గాడ్, జూన్ 8:—మసోలుకు 30 మైళ్ళ దూరము లోనున్న జకో మతగురువు అడట బాల్లియనులో నున్న క్రైస్తవ గ్రామములకు గురువుల బాటనుండి రక్షించవలెనని పెయిసూలు రాజునకు తంతివంపెను. మతగురువగు మాక్కి ఆతని మతని అరెస్తుజేసిరిని తెలియజేసిరి. కురువు రాజధానికి గొని పోయెరట. వారి ప్రాణములు ఆపాయములో నున్ననట. ఈ గ్రామములు నాశనముగా నున్నవని భయపడుచున్నారు.

అంతరిత్రమండలి పరిశీలనసంఘ నివేదికము

జర్మనుల లోపములను దెలుపుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 8:—అంతరిత్రమండలి పరిశీలనసంఘమువారు నివేదికమును ప్రకటించిరి. అందులో జర్మనులు సెరవేసినవలయున్న సంగతులను చెబుచున్నది. జర్మనులు జూపిన నిరోధమును ప్రతిష్టాంశమును తెలియజేయుచున్నది. యువకుల పైనిక తరిగియును గూర్చియు, అవసర ఆయుధసామగ్రి యుద్ధసామగ్రినిగూర్చియు జర్మనులు జేసినమోసమును దెలుపుచున్నది. ఈ నివేదికమునే సుక్రవారము జర్మనీకంపెనీ లేఖకు అధికారిగ జేసికొనిరి.

సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టు

చేంబల్లెను, బ్రియండు ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, జూన్ 8:—సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టు విషయమై బ్రియండు చాంబల్లెను గార్లకు ఒడంబడిక కుదిరె నని తెలుపుచున్నారు. దీని ప్రకారము వెర్సెయిల్స్ ఒడంబడికలో నిర్ణయించిన ప్రకారములైన సరిహద్దులు గాపాడుటకు బ్రిటను అభయ మొనగుచున్నది. తన పైనిక నాకావైమానికదళము లన్నిటిని వినియోగించద మనుచున్నారు. జర్మనులు రాష్ట్రీయ సైనిక అనుబంధముల నల్లఘించిరేని ఇట్లు జేసెదరు. కాని ఈ అభయము జెకోస్లావాకియా పోలండు సరిహద్దులకు అనువర్తింపదు. ఇవి జాతీయమితి సంగతులముక్రిందనే యుండును. ప్రాంసు ప్రాచ్యమిత్రులపై తిరుగుబడిరేని సైన్యములను తీసివేసిన కై ను ప్రచేతమును ప్రాంసు యుద్ధసామగ్రి నేర్పరుచుకొని ముట్టడించబడిన లేన మిత్రునికి సహాయముచేయుట కంగీకరించుచున్నది. సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టులో జెప్పిన సంగతులన్నిటిని ఒప్పుకొని సంతకము జేసిననే జర్మనీకి జాతీయమితిలో స్థాన మియ్యబడును. లేనిచో జేర్చుకొనవడదు. బ్రియండు గారితో తనకు సంపూర్ణముగ ఒడంబడిక కుదిరెనని చాంబల్లెను గారు ధూట రుతో దెలుపుచున్నారు. కాని వివరములను చర్చించుటకు నిరాకరించిరట. జర్మనీ నూచించిన ఏర్పాటులకు ప్రత్యుత్తరముగ ఈ ఒడంబడికను గూడ జేర్చి జర్మనీ కంపెనెదరట.

కూచి బీహారుదావా

విచారణ ముగిసెను

కలకత్తా, జూన్ 8:—కూచిబీహారు విడియార్థులదావా విచారణ నేడు హైకోర్టులో జప్తిను గ్రిగరీగారి యెదుట పూర్తియయ్యెను. ఈదావా తనభర్త క్రూరుడును వ్యభిచారుడును గావున తన వివాహబంధము రద్దుచేయవలెనని దని యాశ్చర్యాణి నిరుపమాదేచి తేబడినది. రాజకుమారుడు స్వయముగా కోర్టుకురాలేదు.

తిరిగి పరీక్షింపబడినప్పుడు రాజకుమారి యట్లు చెప్పెను:—

1918 నుండి 1923 వరకు నాభర్త నాయెడల సాధారణముగా క్రూరముగా నుండెడివాడు. రెండుమూడుసార్లు నన్ను నేవకులయెదుట నిందించి యింటినుండి వెడలిపోయెను. నేను అస్పృశ్యురాలనుగా నున్నప్పుడెల్ల యింటిలో నుండక నన్ను విడిచిపోయెడివాడు. 1923 సంవత్సరములో నేను కూచిబీహారులో జబ్బుగా నున్నప్పుడు మూడువారలు రోజు లింటివద్ద నుండక రాజకుమారుడు వెడలిపోయెను. ఇట్టి దురవస్థల వలన నాకు గుండెదడయు తల దిమ్మలు యేర్పడెను. 1924 ఆగష్టు 12 తేదీన నాపిల్లలను రాజకుమారుడు తీసికొనిపోయెను. కొన్ని దినములు నేను మంచములో నుంటిని. పిల్లలను పంపమని నేను వ్రాసితిని గాని రాజకుమారు డట్లు చేయలేదు.

డాక్టరు సాక్ష్యము

1924 సెప్టెంబరు నెలలో తాను రాజకుమారికి మండి చ్చినట్లుగా సాక్ష్యము చెప్పయ డాక్టరు ఆంధ్రా ఎడ్వర్డుకొంకరిల్లు చెప్పెను:—మనోవ్యాకులత గలిగి ఆమె విడకుచుండెను. గుండెదడ చిహ్నములు కనబడుచుండెను. ఆమె నెమ్మది లేక కొట్టుకొనుచుండెను. నాడిపడిగా లేక కొట్టుకొనుచుండెను. గుండెబగ్గర నొప్పియు తలనొప్పియు ఆమెకుండెను. ఆమె జీవే ఆమె యారోగ్యమును చెడిగొట్టెను.

రాజకుమారుని దున్నీతి

రాంచీలోనున్న ఫోరా, మేనాయన నిద్రకు అక్కచెల్లెండ్ర డాక్టు బంగాళాలో రాజకుమారుడు జువిన దుర్మీతిని పెల్లడించిరి. విక్రమ రాజకుమారుని మోటారుకారులో డాక్టు బంగళా క్షియిద్దరు అక్కచెల్లెండ్రను తీసికొనిపోయిరిని టెల్ గ్రాపు బంట్లోతు దానిని ద్రుంపరచెను.

దీనితో సాక్ష్యము ముగిసెను.

న్యాయమూర్తి యింటి ను తీర్చిపెట్టెను. (ఆ. ప్రె.)

డార్జిలింగు, జూన్ 8:—మెదల్లు లేయాకుతో యజమాని గిల్లగారి అధ్యక్షతక్రింద పెట్టుకొనుటలో లేయాకు తోటలవారి నంపుముకటి స్థాపింపబడెను.

అఖిల భారత కార్మిక సమితి మహాసభ కార్యనిర్వహణ సంఘము

కానసభలయందు కార్మికప్రాతినిధ్యము
విచారించుట కుచరంఘము

పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమ్మెలపై కమిటీ తీర్మానము

నాగపూర్ జూన్ 8:- పి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారి

అధ్యక్షత క్రింద అఖిలభారత కార్మికసమితి మహాసభ కార్య నిర్వహణసభయొక్క సమావేశము జూన్ 6, 7 తేదీలందు నాగపూర్మున జరిగెను. అసెంబ్లీ సభ్యుడగు డాక్టరు యస్. కె. దత్తాగారు మాజరైరి. వివిధప్రాంతములందు గల 24 సమితుల ప్రతినిధులు ఇరువదిమంది సభకు వచ్చిరి. గతసమావేశంకు గావించబడిన తీర్మానములు ఖాయము చేయబడిన పిదప జన రలు క్రెకటర్ రిపోర్టును ఆమోదించబడినదని సమావేశ కార్య దర్శియగు బభేలుగారు గోరిరి. 90000 ల సభ్యులు గల 38 సమితులు మహాసభ కనుబంధములగు నుండెనని నివేదికయందు బెల్లబడిన. తెంగాలు, బొంబాయిలందు రాష్ట్రీయ కార్మిక సమితి మహాసభ సంఘములు స్థాపించ బడెననియు కార్మిక దైకత్వ కీ ప్రచురింప బడు ననియు బెల్లబడిన. వాణిజ్యము కార్మిక పక్షితులను సంబంధించిన భాగము జూన్ 15వ తేదీ నాటికి ప్రకటింపబడును. ఇంగ్లీషు స్కూల్స్ వివిధ డ్రిటిషు కామనువెల్లు కార్మిక సంఘసమావేశ మునకు హైదరాబాద్ కార్మిక సోదర ప్రతినిధులను బంపుటను గు రించి తెల్పి విలసరాజ్యమందు హైదరాబాద్ కార్మికలను దుస్థితిని గురించిన ప్రశ్నలను కామనువెల్లు కార్మిక సమావేశపు కార్య క్రమాంతరమున జేర్చుట కీ సభాంగీకరించె నని తెల్పబడిన.

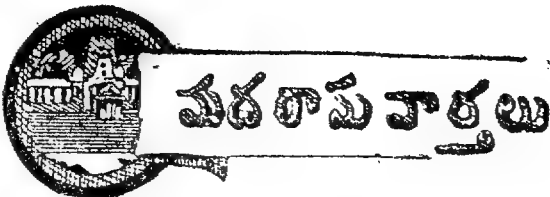
పిమ్మట తెంగాలు బొంబాయి రాజధానులందు ఏర్పా టు చేయబడిన కార్మిక సమితి మహాసభ రాష్ట్రీయ సంఘముల ను ఖాయముచేసి పశ్చిమోత్తర రైల్వే సమ్మెను గురించి విచా రించుటకు సమావేశము ప్రారంభించెను. కార్మికసమితి మహా సభ పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమ్మె విషయమై సమాకారము జూపె ద మని పంపిన తంతికి రైల్వేబోర్డు సంతసింపించు సమాధానము నిచ్చెను. రైల్వేబోర్డు యావిషయములో శోక్యము కలుగజేసికొనుట పాడి గాదని బోర్డు సమాధానమిచ్చెను.

మరునాడు యావిషయమై చర్చించబడిన. తుదకు తీ ర్మానము లైక్కంతయు గావించబడిన. కార్మికసమితి మహా సభయొక్క విధానమునందు లోటులను దోలగించుటకు నిబంధ నల సేర్పరచుటకు నోక ఉపసంఘము యేర్పరచబడిన పి, ఎఫ్. ఆంధ్రాను, యస్. యం. జోషి, చేమనలాలు, జి. పెట్టి, ముకుందలాలు సర్కారు, ఆర్. ఆర్. బభేలు డా॥ యస్. కె. దత్తాగారు గల యొక ఉపసంఘము నిర్ణయింపబడిన.

ఇదివరలో మహాసభయందు గావించబడిన తీర్మానముల ప్రకారముగ కార్మికలకు కానసభలయందు ప్రాతినిధ్య మిచ్చు టకు చిత్తుదేర్పాటును గావించుటకు యాఉపసంఘము నియ మింపబడిన. ధనహాత్యమునిర్మిలు భారతదేశమంతట నోక కార్మికవారము జరుపుటకు సంఘము నిర్ణయించెను. తగిన యే ర్పాట్లు చేసి నవోరా బోవు కార్మిక సమి తుల సభ మదరాసు నందు జనవరిలో జరుపుట కు నిశ్చయింపబడిన. గవర్న మెంటు టెలిగ్రామునందు బెలప బడిన విధమున పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమ్మె పరిస్థితులను గురించి విచారించి ప్రకటింపటకు ఆంధ్రానుగారు బభేలుగారి ఆనుజ్ఞ నొందిరి.

పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమ్మె సందర్భమున నాగపూర్ముందు జూన్ 6, 7 తేదీలందు జరిగిన అఖిలభారత కార్మికసమితి మ హాసభ కార్యనిర్వహణ సంఘము యాదిగవ ప్రకటించిన తీ ర్మానము గావించెను:- అఖిలభారత కార్మికసమితి సభాధ్యక్షుడగు పి. యస్. ఆంధ్రానుగారు సాధ్యమగుంత త్వరితము గ పంజాబునకే పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమ్మెనుగురించి విచారిం చవలయును. (1) రాజీచేయుటకు ఉచితముగ యేర్పాటులను ఆంధ్రానుగారు కావించుటకు సభ అధికారమిచ్చునున్నది. పర స్పరభేదములతో గూడినవార్తలు అనుబంధించే సమ్మెకు గారణములను సభవారు యివమిత్తమని బెల్లకాలమన్నారు. సమ్మెదారులయెడ సభ సానుభూతిని జూపి కార్మికలకు సహాయము జేయవలయునని ప్రజలను గోరుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రానుగారికి యిన్ ఫ్రముంబాగానుండుటచే మంగళ వారమునందు బయలుదేరుటకు డాక్టరు అనుజ్ఞ యిచ్చుట లేదు. గూడవలసినాటికి ఆంధ్రానుగారు సిక్స్ థేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)



మదరాసు వార్తలు

వేపేకూనీ:- సదానందమును నతడు గొంతుకమీద గాయములతో చచ్చి యుండుట విచారించబడుచున్నదని శని వారం ప్రకటించితిమి. ఆశేష విచారణ పరిశుభముగా శంక రన్ అను నతడు చంపినట్లు జూరీవారు నిర్ణయించిరి. శంకరన్ ఆరెస్టుచేయబడిన. విచారణ జరుగుచునది.

* * * * *
శ్రీత్యాగరాజ భక్తసభ:- శేపు 5.30 గంటల కు పి. సి. జి. నటరాజకెట్టిగారి హిందుబాలికా పాఠశాల లో (నెం 180 తంబుకెట్టి వీధి) పూసనూర్ శ్రీనివాసయ్యర్ గాత్రం, తిరువల్లూర్ నుబ్రమణ్యప్పిళ్ళ ఫిడేలు, మధుర ముత్తుమొ దలియారు మృదంగములతో సంగీతసభ జరుగును.

* * * * *
మదరాసు కార్మికేషన్ - శ్రీనిధ్యురాలు:- మిసెస్ మోనరీయన్ ఏండిలియోగారు ఆంగ్లోహైందవ సంఘము తరపున ఆభ్యర్థిగా నిల్చెను. వీరికి చాబర్లన్ గాగు పోటీగా నిల్చిరి. కాని చాటర్లన్ గారికి 44 వోట్లు ఆమెకు 121 వోట్లు వచ్చుటచే ఆమెగాక నెగ్గినది. క్రిందలేడుగూడ యామె మరియొక్కరితో పోటీచేసి నూత్నులో తప్పిపోయినది.

* * * * *
బహిరంగసభ:- మదరాసు జిలా కాంగ్రెసు సంఘ ముల యజమాన్యము క్రింద శేపు 6 గంటలకు పురుషేటలో సదయాత్మన్ కోయిల వద్ద డా. ఏ. లక్ష్మీ పతిగారికి వోట్లు ప్రచారమునకు సభజరుగును. ఎన్. శ్రీనివాస య్యంగార్, చక్రయ్యకెట్టి, సింగార్ వేలకెట్టి, రంగయ్య నాయుడు, మినాక్షి నుందరంపిళ్ళ, నుబ్రమణ్యయ్యర్ వగయిరా లుపన్యసింతురు.

* * * * *
మోటారుబస్సులు ట్రాంవేకో:- మదరాసు ట్రాంవేకో వారి మోటారుబస్సులు నిన్నటి నుంచి బయలు దేరినవి. మొదట రెండుబస్సులు కేరీన్ కార్వోనుంచి తేనాంపేట పోలీసుస్టేషన్ దాకా నడచును. క్రమముగా వారమునకు 2 చొప్పున వీటిసంఖ్య పెంచబడును. ప్రైవేటు బస్సులవలె రౌండ్ తానా డ ఆగును. మొత్తము బస్సులు 12 ఉండగలవు. 12 ప్రయాణికులకు వసతియుండును. డ్రైవరు కండెక్టరులకు ప్రత్యేకపు కాకి దుస్తులున్నవి.

* * * * *
రాకపోకలు:- ప్రధానమంత్రి గా॥ పానగల్లు రాజాగారు నేడు కలకత్తా మెయిలులో చెన్నపురి వచ్చిరి. రెజిస్ట్రేషన్ యిన్ స్పెక్టరు జెనరలు వరసనలు అసి స్టెంటు మహమ్మదు హుస్సేన్ సాహెబు నేడు చెన్నపురి వచ్చెను. గివాన్ బహదూర్ పి. ఎలిరాజులనాయుడు యం. యల్. సి. దివాన్ బహదూర్ టి. రంగాచారి యం. యల్. ఏ. గా॥ జి. ఏ. నటేశన్ గార్లు నేటి యుదయము చెన్నపురి వచ్చిరి.

మదరాసు స్కూలుకాజు కోర్టులో ఆక్టింగు మూడవ జడ్జిగానున్న ఏ. వెంకటరామయ్య పి. శివరావు యం. యల్. సి. గార్లు నిన్న రాత్రి చెన్నపురినుండి వెళ్లిరి. రావు బహదూర్ యం ఏ. తిరునారాయణాచారి యారు నిన్న రాత్రి కొలంబోకు వెళ్లెను. (ఆ. ప్రె.) లాకాలాజి పోలీసుస్టేషను సబుయిన్ స్పెక్టరు జి. యం. సయ్యర్లు అను నాయన తాతా ముత్తియప్పన్ వీధివద్ద మల్ బజారును ఆచారప్పన్ బజారును తనిఖీచేసి మారుతప్పడు తూ నిక రాళ్లను తప్పడు కొలపాత్రలను పట్టుకొనెను. (ఆ. ప్రె.)

సుంకములనుండివచ్చు ఆదాయము కలకత్తా, జూన్ 8:- వాణిజ్యశాఖవారి లెక్కలను బట్టి 1925 మేనెలలో సముద్రసుంకములనుండియు భూ ముంకములనుండియు వచ్చిన మొత్తము ఆదాయము (ఉప్పు ఆదాయముగాక) రు 355 లక్షలు. (క్రిందటి నెలలో రు 370 లక్షలు వచ్చెను. ఒక సంవత్సరముక్రింద 355 లక్షలు వచ్చెను. 1925 ఏప్రిలు మేనెలలో మొత్తము ఆదాయము 725 లక్షలు వచ్చెను. క్రిందటి సంవత్సరము ఆదాయములో 720 లక్షలు మాత్రము వచ్చెను.

బి. ఏ. ఆనర్స్ పరీక్షాఫలితములు

గతమార్చిలో జరిగిన మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ బి. ఏ. ఆనర్స్ డిగ్రీ పరీక్షాఫలితముల ప్రిలిమినరీ పట్టిక. తుదిపట్టిక పోర్టుసెయింటు జార్జి గెజటులో ప్రకటింప బడును.

- 1 వ బ్రాంచి-లెక్కలు
1 వ తరగతి:- 10, 19, 23, 24, 135, 138, 145.
2 వ తరగతి:- 13, 16, 18, 22, 140, 144.
3 వ తరగతి:- 2, 4, 5, 7, 15, 20, 26, 27, 28, 138, 139, 142.
బి. ఏ. డిగ్రీకి శిష్యావర్గమునందు:- 8, 17, 21, 25, 141.
ఎం. ఎ. డిగ్రీ పరీక్షాఫలితములు తరువాత ప్రకటింప బడును.

డాబ్బిలింగు పాశ్చాత్య సంఘమువారు మహాత్ముని ఆహ్వానించిరి

డాబ్బిలింగు పాశ్చాత్య సంఘాధ్యక్షుడగు స్కార్లు గారు తన తేయాడతోటకు రాగోరుచు మహాత్ముని కావ్యోపనిషత్తును పఠింపెను. మహాత్ముడు దుండుల కంగీకరించెను. డాబ్బిలింగులో మహాత్ముడు ప్రకాంతముగ విశ్రాంతిగానుచున్నాడు గాని పుర మందిరమున శ్రీలసభలోను బహిరంగసభలో నుద్యపానమును గూర్చియును మాటలాడెను. నేడు 9 వ తేదీని డాబ్బిలింగుండి బయలుదేరి జల్పగిరివెళ్లెను. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు కృష్ణాలో తుపానునష్టమునకు సాయము

మదరాసు వరదనిధివారు శనివారం జరిగిన భలో మదరాసు వరదనిధివారు జస్టిస్ ముత్తా వెంకటసుబ్బారావు గా॥ ప్రతిపాదనపై గుంటూరు కృష్ణా జిల్లా లో తుపాను చే నష్టపడిన వారికి సాయము చేయుటకుగాను ఇండియా నేషన సంఘము వారికి 10000 రూపాయలను మంజూరు చేసిరి. ఇంకనూ సాయముచేయు విషయమై మదరాసు వై. ఎం. సి. ఏ. భవన ములో 19 తేదీ 5.30 గంటలకు మగల సభకూడుదురు.

హిందూమహామదీయ తగాయిదా

ధిల్లీ హిందూసభ భయము ధిల్లీ, జూన్ 9:- మహాత్మా గాంధీగారికిని అఖిల భారత జాతీయ పంచాయతీ సంఘసభ్యులకును ధిల్లీ హిందూ సభాధ్యక్షుడును కార్యదర్శియు యాదిగవ ప్రకటించిన తంతి వంటి:- ఇదివరకు కొన్ని తరములనుండి హిందూప్రాంతమును పహరధిరాజి గుండయిడ కొరకు మహమ్మదీయులను గోవును దీసికొన వెడలబిచ్చుట వాడుక లేదు. అట్టితరీ యాసంసర్గరము మహమ్మదీయులను యాదాగిగుండ గోవును దీసికొనిపోవుటకు స్థానికాధికారు లంగీకరించిరి. నిరుడు యాదాగిని మహమ్మ దీయులను గోవును దీసికొనపోకుండ ప్రభుత్వము ఆజ్ఞాపించెను. హిందువు లీవిషయమై అధికముగ ఆవేశమును జూపుచున్నారు. నిరుడు సంభవించినట్టి దాహణ సంభవములను గలగకకుండజేయు టకు వెంటనే యేర్పాటు చేయవలసినదని గోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వెంట్ల ఫిల్ము కేసు సాక్షిపై నేరము

కలకత్తా, జూన్ 8:- కాలిక్యు కాంటెలు, శోజర్లు గారు, డడ్లికాంటెలు, నోరాకాంటెలుగార్లుపై వచ్చిన వెంట్ల ఫిల్ముకేసును కేసునందు తీర్చెట్టె వివరయిద్దరిని విడిచిపెట్టి నవీనపు, మొదటి విచారణలో కాలిన మూకేగారు అబద్ధపు సాక్ష్యము చెప్పినందుకుగాను చర్య దీసికొనవలెనని కోరుచు నోరాకాంటెలు శోజర్లుగారు చీఫ్ ప్రొసెక్యూటర్ మేజిస్ట్రేటు గారివద్ద ఆర్డీపెట్టెను. దిగువకోర్టులో మేజిస్ట్రేటుగాక మూకే గారి సాక్ష్యము అసత్యమని తిర్చినందు జెప్పయిండ్డెను. మే జిస్ట్రేటుగారు రికార్డుల లెప్పించి చూచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత శిష్టకరణ సమేళనము

జలుమూరు (30-5-1925)

ఈసమేళనము సేటిదినున గంజాంజిల్లా జలుమూరున సమావేశమయ్యెను. పాలకొండ, విజయనగరం, భీమునిపట్నం, సాలూరు, శ్రీకాకుళం, సోంపేట, బరంపురం, ఇచ్ఛాపురం మొదలగు వివిధ ప్రదేశములనుండి 800 మంది ప్రతినిధులును అనేకులగు ప్రేక్షకులును విచ్చేసిరి. ప్రతినిధులలో ముఖ్యులు రావు సాహెబు బి. వి. నూర్యనారాయణ శర్మగారు, బెహరా నూర్యనారాయణశర్మ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు, ఇప్పిలి అప్పలనర సయ్యశర్మగారు, డాక్టర్ రామమూర్తి కుటిపాత్రగారు, పండిత బెహర శ్యామసుందరరావు గారు, వంతరాంసించలం బి. ఏ. గారు, గత్సాం అప్పారావు బి. ఏ. గారు, దుర్గమహంతి ఆది నారాయణగారు మున్నగు ప్రముఖులు కలరు. సభ ఉదయం 8 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. మొట్టమొదట బలివాడ వేంకట రత్నపాత్రోగారు వైభవప్రసాదమును చేసిరి. బి. నూరప్పారావు గారు ఉత్తరభాషలో బాతీయగీతములను బాడిరి. డాక్టర్ రామమూర్తి కుటిపాత్రగారి తనయ యగు శ్రీమతి అన్నపూర్ణా దేవి యను కియేండ్ల బాలిక ఉత్తరభాషను ఆంగ్లమునను బాతీయగీతములను బాడి ప్రబోధపంచరత్నములను చదివెను. ఆర్. వెంకన్నపాతకులు సాధించుమున బాతీయగీతములను బాడిరి.

శ్రీమాన్ బెహర నూర్యనారాయణ శర్మ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు అధ్యక్షునిగ నెఘ్నొకనబడిరి. అధ్యక్షులు విజయ నగరవాస్తవ్యులు, వకీలు, గౌరవముగల కుటుంబమునకు చెందిన వారు, చేతనేవకులు.

పిమ్మట ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ డబ్ల్యు అనంతజగన్నాథపాతకులు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసమును చదివిరి. ఈయంపన్యాసమున నిప్పటివారికి తెలియని పూర్వపు ప్రాముఖ్యవిషయము తెన్నియో విపులముగ వ్రాయబడెను. చారిత్రకాంశము తెన్నియో బహురుపబడెను. పిమ్మట శ్రీయంత ఎమ్. పి. సుబ్బారావుగారు ఆహ్వానపద్యములను బంధుశిరోమణులకు వినిపింపజేసిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును చదివిరి.

అధ్యక్షకోపన్యాసమున ప్రాథమికవిద్యను గూర్చియు, ఉన్నతవిద్యనుగూర్చియు ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చియు కొంతవరకు తెలియబర్చబడెను. అధ్యక్షుని యంపన్యాసము 1 గంటలో ముగిసెను. అనంతరమున సాహిత్యసరస్వతి నారాయణమూర్తి శర్మగారు బాతీయాభివృద్ధికరమును నుపన్యాస మొకటిచిప్పిరి. శ్రీమతి అన్నపూర్ణాదేవిగారు బాతీయగీతములను బాడినందున తండు బంగారపుకానులను కానుకగ నొసంగి సభాసదు లాబాలికను ఆత్మర్పించిరి. ఉదయమున సభ 10-30 గంటలకు ముగిసెను. ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకును విడిదియిండ్లు భోజన సదుపాయములు చక్కగ నొసర్చబడెను.

సాయంత్రము మరల 2-30 గంటలకు సభాప్రారంభమయ్యెను. ప్రేక్షకులను ప్రతినిధులను 600 మంది హాజరయిరి. శ్రీమతి అన్నపూర్ణాదేవిగారు ప్రార్థనను సల్పిరి. ఆహ్వానము లంది సభకు రాజులసాహిత్య ప్రాసినబాబులు అధ్యక్షుని చేచదువబడెను. పిమ్మట శిష్టకరణముల చరిత్రమునుగూర్చి ఉరిటి రామమూర్తి గారును దుర్గమహంతి శీతారామశర్మగారును సాహిత్యసరస్వతి నారాయణమూర్తి శర్మగారును నుపన్యాసించిరి. సంఘనిర్మాణావశ్యకతను గూర్చి బి. నూరప్పారావు గారు నుపన్యాసించిరి. ఇంగ్లీషువిద్యలు కట్టిపెట్టి ఆయుర్వేదమును నేర్చుకొనలయు ననియు పారిశ్రామికవిద్య నభ్యసించవలయు ననియు శ్రీమాన్ వంతరాం సించలం బి.ఏ. గారు నుపన్యాసించిరి. పదవ పురాణశ్రవణము జరిగెను.

మహాసభ మరల 31-5-1925 తేదీ ఉదయమున ప్రారంభింపబడెను. కీలకే డబ్ల్యు కృష్ణమూర్తిమారిగారి చిత్రపటము మ. రఘుపాత్రుని వెంకటనరసయ్యగారిచే బహిరంగపరపబడెను. కీర్తిశేషుని సంస్మరణీయ పద్యములను, ఉరిటి రామమూర్తి గారు చదివిరి. పిమ్మట అధ్యక్షుని కుభాగమునుగూర్చి పద్యములు చదువబడెను.

దుర్గమహంతి ఆదినారాయణి గారు సాంఘికప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి యంపన్యాసించిరి. శ్రీమాన్ బెహర శ్యామసుందర రావుగారు తలవిషయమున విశేషముగ పాటుపడుచున్నందులకు ఆభినందింపబడిరి. దుర్గమహంతి ఆదినారాయణిగారు ప్రచురింపబోయే శిష్టకరణ పత్రికను బ్రోద్దుల మొసంగబడెను. జయ పురమునుండి విచ్చేసిన బెహర సన్యాసిరాజుగారు పత్రిక

యొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి విపులముగ నుపన్యాసించిరి. శ్రీమాన్ గత్సాం అప్పారావుగారు బి. ఏ. డొంకాడ వరహా నరసింహం గారు బాతీయాభివృద్ధికరములగు నుపన్యాసము లిచ్చిరి. పిమ్మట సంఘనిర్మాణ విధులను వ్రాయుటకు 12 గురు ప్రముఖులుగల యంపసంఘ మొకటి యేర్పడెను. సాయంత్రం 8 గంటలకు మరల సభాప్రారంభమై అఖిల భారత శిష్ట కరణ సంఘ మేక్పడెను. రాబోవు వార్షిక మహాసభను విశాఖపట్టణ మండలమువారు ఆహ్వానించిరి. అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాస మయినపదవ దుర్గమహంతి శీతారామశర్మగారిచే అభినందన పద్యములు చదువబడెను. ఈ రెండుదినములందును వివాహ సంస్కారమునుగూర్చియు, విద్యనుగూర్చియు ప్రాతినిధ్యమును గూర్చియు తీర్మానములు చేయబడెను. సభ సాయంకాలము 6 గంటలకు ముగిసెను. ఈమహాసభను ఆహ్వానించి బాతీనేవకు బూనుకొన్న శ్రీమాన్ రఘుపాత్రుని వెంకటనరసయ్య పాతకులును డబ్ల్యు అనంత జగన్నాథరావుగారు శేషులంగాను నారాయణమూర్తి శర్మ మున్నగు జలుమూరువాస్తవ్యు లెంతయు జ్ఞానునీయులు. 31 తేదీ సాయంత్రమున తోసంగి నూర్యనారాయణగారు సావిత్రిపరియమును హరికథాపముగా బెప్పిరి. (ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ రామవిలాస నభ-తెనాలి

బాబ్బిలి నాటకప్రదర్శనము

ఈ నెల 4 వ తేదీన తెనాలిలో వైభవవారు బాబ్బిలి నాటకమును మిక్కిలి రమణీయముగ ప్రదర్శించిరి. రాత్రి 9 గంటలకుసరికి హాటంతయు ప్రజలచే కిటకిట లాడుచుండెను. ఆ రాత్రి నటులందరు మిక్కిలి సమర్థతతో వారివారిపాత్రలనుపాడించిరి. నాటకము ఆతిమనోహరముగనుండి ప్రేక్షకుల నానంద పరచెను.

రంగారాయి వేషధారియగు మాధవపెద్ది వెంకట రామయ్యగారు రాజవిగ్రహము రంగస్థలమున వెంతయో ఆలంకారముగనుండి నిండు యిచ్చెను. వారు వెంకటరాయునిపై కోపము చూపునపుడు తమ్యుత్పేక్షమింప ధర్మారాయుని కోరునపుడు కుమారుని యుద్ధాడి యుద్ధమునకు పోవునప్పుడు చూపిన సమయోచిత భావప్రకటన ప్రేక్షకుల నానందాభిమంబించివైచెను.

వెంకటరాయి పాత్రధారియగు లక్ష్మణరాజు గోపాలరావుగారు కీర్తనల పేరువచ్చి కోపము అన్నగారియెడల వినయ భయభక్తులు తన దుడుకుతనమునకు పశ్చాత్తాపము ప్రదర్శించుట యందు కడుసేర్పుగా ప్రవర్తించిరి.

పాపరాయి వేషధారియగు పిల్లల మర్రి సుందరరామయ్యగారు ఈవేషధారియందు అద్వితీయులని పేరుగాంచిరి. వీరు రరసము ప్రదర్శించునపుడు ప్రేక్షకులు భయకంపితులు కాకమానరు. దుఃఖరసము ప్రదర్శించునపుడు కంట నీరుపెట్టక తీరదు. పాపరాయి పాత్ర ప్రదర్శనమందు వీరి ప్రావీణ్యము సమానము.

హైదరాబాదు పాత్రధారియగు పెద్దబొల్ల చలపతిరావు గారు (బి. ఏ. బి. ఎల్.) జూపిన భావప్రకటనలు రంగస్థల మందు చారు ఎంతసమర్థతతోను సమయానుకూలముగను సంచరించినది. చూచి ఆనందించి తీరవలయును. వారు విజయరామ రాజు భీతినిచూచి నవ్వింప నవ్వి ప్రేక్షకుల పరవశులచేయగలిగియుండెను. రంగస్థలమందు ఎల్లప్పుడును వారి ముఖమున సమయోచితభావము కన్పడుచుండునె గాని భావశూన్యమై ఒకప్పుడును కన్పింపదు. ఈవిషయమందు బల్లారి రాఘవాచారిగారి తరువాతి వీరినే చెప్పవలసియుండును.

విజయరామరాజు పాత్రధారియగు బెల్లంకొండ సుబ్బారావు బి. ఏ గారు వారిసంగీతాధుర్యమున ప్రేక్షకుల ముంచినవైదిరి. కవి ఆపాత్రను నీచముగ తయారుచేసెను. సుబ్బారావుగారు విజయరామరాజు పాత్రను మరింత నీచపాత్రగ అభినయించెను.

యస్మిన్వేషధారియగు గుడిపాటి వెంకటాచలంగారు (బి. ఏ. ఎల్. టి) పాత్రపోషణ చక్కగా చేసిరి. సమయానుకూలముగ భావప్రకటన చూపిరి. భావనూనృత్యముగ ఎప్పుడయిండ్లేదు. వీరు రంగస్థలమునకు క్రొత్త త్వరలోనే భావప్రకటన యందు వీరు పేరు సంపాదించు యవకాశముగలరు. మల్లమాంబ వేషధారియగు స్థానం నరసింహారావుగారు తమప్రావీణ్యమును చూపుటకు తన అవకాశము మిక్కిలపొయినను, ఉన్నాక్షిద్ది అవకాశములోనే చక్కనిభావముల ప్రకటించి ఆటకు వన్నె దిచ్చిరి.

మొత్తముమీద పాత్రధారులందరు పాత్రపోషణచక్కకు తేసి నాటకమును రక్షింపింది ప్రేక్షకుల నానందపరచి వారి

మన్ననల నందిరి. ఇంతచక్కగా ప్రదర్శించిన బాబ్బిలి నాటకము ఎన్నడుమాడలేదని ప్రతివారు చెప్పుకొనునట్లు చేయగలిగిరి. ఈ సభవారికి నాటకమునకు కావలసిన పరికరములు తక్కువ. ప్రేక్షకుల, కలవరపెట్టు సీసరి, దిగ్భిమచేయు తణుకుడులు వీరికి లేవు. చక్కగా పాడగలవారుండియు వారిసంగీతముతో ప్రేక్షకుల నాకర్షింప వారు యాసించరు. నాటకకళ, భావప్రకటన, ఇవియే వారి ముఖ్యపరికరములు. వాటిచేతనే ప్రేక్షకుల నాకర్షింప వారి వాంఛితము. ఈ సభ చిరకాలము వర్ధిల్లుగాక.

పేక్షకుడు.

బెజవాడ రామమోహన ధర్మవైద్యశాల

ప్రధానమంత్రిగారియన రాజు పానుగంటి రామరాయణిగారు యీ నెల 2 తేదీన బెజవాడ వచ్చినప్పుడు యీ వైద్యశాలయొక్క స్థితిగతులను సావకాశముగా శ్రీయంతులు బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు వర్తరాలపల్లెనున్న వైద్యశాలయొక్క ప్రధాన డాక్టరుగారియన ఆయుర్వేద భూషణ, భీమగృర, శ్రీపాద కృష్ణశాస్త్రిగారి వల్లనన్న ఆకలింపుచేసుకొని ది 3 జూన్ ఉదయమున ప్రధాన మంత్రిగారు వైద్యశాలకు దయచేసి వైద్యశాలయొక్క భవనమును అందలి విలుగల ప్రతి భౌషధమును స్వయముగా పరిశీలించి యీ వైద్యశాల ప్రజలకు ధర్మముగా చేయుచున్న నేతకు మిక్కిలి సంతోషించి వారి అభిప్రాయమును విజిలెంజుకుల్లో తెలిపియున్నార.

ఈనెల 4 తేదీన జరిగిన బెజవాడ పురపాలక సంఘ సభలో యీ వైద్యశాలకు 1925-1926 ఆఫీషియల్ సంవత్సరమునకు రు 300-0-0 ఎనిమిది వందల రూపాయలు విరాళమును యిచ్చుటకు సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించి వారి డౌదార్యమును వెల్లడించియున్నారు.

ఈ ధర్మవైద్యశాలకు అనుబంధముగా నున్న వైద్యకళాశాల ది 1 జూలైనీ తెరవబడును. విశాఖరథం అధికముగా చేరుటకు దరఖాస్తులు వచ్చుచున్నందున కళాశాలకు, శ్రీమాన్ ప్రతివాది భయంకరకృష్ణమాచార్యులుగారిని ప్రధానగా నియమించినారు.

భగవంతుని కృపవల్లన బెజవాడ పురవాసులయొక్కయు యితర మహాశయులయొక్కయు డౌదార్యమువల్లనున్న ధర్మ వైద్యశాల కళాశాలయున్న ఆంధ్రద్రాక్షిణముగా వర్ధిల్లుగాక. ఆయుర్వేదవైద్యాభిమాని.

విన్నపము!

‘ఆంధ్రదేశపు సాంఘికాభివృద్ధి’ యను గ్రంథమును ‘నేనునలు కాన్సిలు ఆఫ్ సోషియలు సర్వీసు’ అను సంఘము వారికి వ్రాసియిచ్చెననని వాదాన మొనర్చితి. ఈ సంఘమునకు ఇంగ్లండునం దెల్ల యత్యధిక పురుషుడికలదు! అనేకులములు, మతము లుండుటనలన మనదేశమునకు స్వరాజ్యము నిచ్చుట మంచికాదనచా రంపకి సరియగు సమాధాన మిచ్చుట నాగ ముష్టానము. ప్రత్యేక ప్రత్యేక కలసభలవ్వారా, సంఘసంస్కారకఫలవ్వారా, ప్రాప్త్యావేశకోచ్ఛయము, ఆంధ్రోద్యమము గ్రంథాలయోద్యమములద్వారా ఉత్పాదక సాంఘికాభివృద్ధి కల్గినదరియు తస్మాలుమున రాచకీమ వ్యక్తిత్వ మధికమై ఆంధ్రదేశము స్వరాజ్యవ్హత బొందియున్నదనియు నా నన్యుకము. కులముల విధ్వంస మొనర్చుటద్వారాకాక వానిని సరియగు మార్గముల నడుపుటద్వారా సంఘాభివృద్ధి కల్గనని విశ్వసించు! ఈ యభిప్రాయముల ననుసరించి ‘ఆంధ్రదేశపు సాంఘికాభివృద్ధి’ యను గ్రంథము వ్రాసెదను! కాని ఆంధ్రనాయకులు, కులనాయకులు, తమతమకులములగూర్చి ఏయేసత్కార్యములు సత్ప్రయత్నములు జరుపబడినవో తెలియజేయునలయును!

నియోగి సభవారు విశిష్టవైద్య సభవారు, కమ్యునల్, తెలంగాలసభ, అన్నిమతప్రియులసభ, దేవాంగులసభ, పద్మ సాతీలసభ, ఆదిమాంధ్రులసభ, రెడ్డిసభ ఇత్యాదిసభల యావస్థ్యంతాంతమున, ఆయాసభల నాయకులు త్వరలో నాకు తెలియపరచిన కృతజ్ఞతతో నందుకొందును! ఎయేకుల మెంతెంత వృద్ధిబొందినది నిర్ణయించుటకు ఆయాకులనాయకులు సహాయపడవలయును! ప్రపంచమంతట నీగ్రంథము ప్రచారమగును! కాని, కులనాయకులు సాయముచేయనిచో ఏకుల వృత్తాంతమైన ఎదలబడినచో నన్ను వృథు నిందించినచో బాధమలేదు!

దయతో సాంఘికసేవకులందరు, తమతమ క్రికొలది సాయపడ వ్రారితులు!

రంగనాయకులు, బి. లిట్. (ఆక్ష) C/o ఆంధ్రపత్రిక!

శ్రీరామదేవస్థలి వరప్రసాద విద్యాలయ సమాజపు ద్వితీయవార్షికోత్సవ మహాజనసభ, పందిళ్లపల్లి

ఈ వార్షికోత్సవసభ గ్రంథాలయ భవనము (శ్రీయంత గుత్తిరామయ్యగారి భవనము) వద్ద ప్రత్యేకముగ వేయబడిన పందిటియందు 5-6-25 శుక్రవారమునాటి సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు జరిగిన ప్రదర్శనము జనవలదైన. ఈసభకు ముఖ్య అధ్యక్షులు పద్మలక్ష్మి విశ్వేశ్వరి, వీరితో శ్రీయంత బండ్ల బాపయ్యశాస్త్రిగారిని ఈ సమాజపు మేనేజరుగారు శ్రీయంత గుత్తియలమందయ్యగారు యాజమాన్య అధ్యక్షుల పదవి నలంకరించుచుండిరి. పురపాలకాధ్యక్షుడగు శ్రీయంత దొంగపర్తి కోటిరామయ్యగారు దానిని నిలపరచిరి. పద్మలక్ష్మి వారి యాత్మసామున కరతాశ్చర్యముతో వెల్లడించిరి. అధ్యక్షుడు అధ్యక్షతీతముం జలంకరించిరి. వెంటనే యాసంఘాధ్యక్షుడగు శ్రీయంత పిచ్చిక కోటిరామయ్యగారు సభాధ్యక్షుని పున్నమాలంకరణముచేసిరి. పృథ్వి కోటిస్వామి వైప్రప్రార్థన గావించెను.

అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము

“నేను పందిళ్లపల్లి గ్రామమున జననమొంది వేటపాలెము గ్రామమున బండ్ల చినవెంకయ్యగారికి దత్తు వెల్లియన్నాను. ఆనాటికి నాకు నూరు సంవత్సరముల వయస్సు గలదు. అప్పటికినే జీవితీతి ఈ గ్రామ దేవాలయ విద్యా విషయమున కొంచెము తారతమ్యము గలదు. అయినప్పటికిని తోడి సంఘముతోటి రాజాలనందుకు చింతింపరాదు. ఇప్పుడు యాసమాజము నభివృద్ధిచూడగా, ముఖ్యము యాసంఘము వహోక్త్యుద్దేశము రాగలదని నమ్ముచున్నాను. ఈ గ్రంథాలయముయొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవ సందర్భమున నన్ను సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొన్నందులకు మీకు యెంతయు కృతజ్ఞతాభావంబుల నర్పించుచున్నాడను. ఇటునంటి గ్రంథాలయములు ప్రతిగ్రామమునను నెల్లప్పుడూ, గ్రంథాలయమే సర్వవిద్యను నేర్పకొనటకు అధారభూమివైనది. ఇట్లు కొంతకాలము ముచ్చటించుచు అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును ముగించిరి.

తరువాత సమాజపు కార్యదర్శిగారు శ్రీయంత పేరక గురవయ్యగారు వార్షికవేదికను చదివిరి. ప్రయంబులైన నివేదికపు ప్రకరణములను సభ్యుల కొనగలడెను.

పిదప బాగ్గర ఆదివారాయణ అయ్యగారు గ్రంథాలయ ములనుగురించి ముచ్చటించిరి:—

పిదప యాపురపాలకాధ్యక్షులగు శ్రీయంత దొంగపర్తి కోటిరామయ్యగారు యిట్లు పన్నునీచిరి:—

“మన దేవాలయము వృత్తి వస్త్రమును నిర్మించుటయే యగుటచేత అది మనకు కులవిద్యయగుచున్నది; అయినను మన గా చాలమంది వారు నేయునస్త్రములవైనను ధరించక విదేశ వస్త్రములను ధరించుచున్నారు. ఇది చాలాపాపమైన సంగతి యని నేతలంచెదను. మనము నిర్మించువస్త్రములు మనమే ధరింపవలెనని యితరులగుడా దానిని క్రొద్దతో ధరించుట అసంభవమును. తోడనే మనవృత్తి షీనిదనకొందునని వేటపాల్కి చెప్పి అనవసరము. కనుక మనము మనవస్త్రములనే ధరించి యితరులను గూడ అట్లే ప్రోత్సహించుచేసిచో మనకువృత్తిని వృద్ధిచేసికొనినవారమే కాక దేశమునకు గూడ కొంచెము సేవ చేసినవారము అగుదుము. భవక ఈసంఘమువారు మనవారలకు స్వయముగ నిర్మించుకొనినవస్త్రముల ధరించునట్లు బోధనలగు రనే నమ్ముచు యంతటితో విరమించుచున్నాను.”

పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ యాజ్ఞాన నీలకంఠయ్యస్వామిల వారు విద్యకుగూర్చి చెప్పిన సుధినిగూర్చి విపులముగా ముచ్చటించిరి.

తరువాత మి. రా. శ్రీ కట్టా అచ్చయ్యకవిగారు విద్యలో మనవారికిగల దుస్థితిని చెప్పి పందర్బాసనారముగా కీర్తిశుభ్రులైన సక. పి. త్యాగరాజుశ్రేష్ఠి కే. టి. గారు మన వారిలో విద్య నభివృద్ధిచేయుటకు చేసిన విశ్వక్రయత్నములను గూర్చి విపులముగాచెప్పిరి. శ్రీవారు మరణించినందునకు చింతించుచు వారియాత్మకు శాంతి గలుగుటకు భగవంతుని ప్రార్థించుచు వ్రాసినపద్యములను చదివిరి. శ్రీవారిపేరు యాగ్రామముల బిశ్వవేదమును నిర్మించవలయుట విని సంకల్పించిరి. అభవన నిర్మాణమునకు శ్రీయంత రావుసాహెబ్ బండ్ల బాపయ్యగారి సాహాయ్యము మిగల అవసరమని తెల్పిరి.

తరువాత బాలకవి పింజల సుబ్రహ్మణ్యంగారు సంస్కృత తపాకాల స్థాపనను గూర్చి యుపన్యసించిరి.

తరువాత దేవాలయకార్యదర్శిగారు సమాజకార్యదర్శిగారు గారు వార్షిక ప్రయత్నము గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చి ముట్టడిరి.

సభకు రాజాలక చింతింపరానిన యు తరములు సభ యందు చదువబడెను.

అధ్యక్షులు అంత్యోపన్యాసమున ఇట్లు చెప్పిరి:—

“వార్షికవేదికయందు వ్రాయబడిన ఆదాయవ్యయపట్రికను చూడుడు. దియ్యముయొక్క రాబడి ప్రభమును కంటే ఇప్పుడు క్షీణించెనని తెలియుచున్నది. దీనికి కారణము పెద్దల యశ్రద్ధయే. యువకుల పట్టుదల మందిరాతీక చెప్పదా యని తెలిసికొనవలెను. పెద్దలు జ్యోత్యము కలగజేసికొనవలెను. తోడనే వారు యువకులను యాత్మసామూహితులుగా జేయుచు వారియుద్దేశ్యములు నెరవేరునట్లు చేయవలయును. కాని యాసమాజమున యుద్దేశ్యములు సదుద్దేశ్యములైనను పెద్దలు జ్యోత్యము తీసికొనకుండుట తోచనీయదు.

ఇప్పటినుండియైనను పెద్దలు సమాజోద్దేశ్యములు కార్యరూపము వాల్చునట్లు చేయుదురని హెచ్చరించుచున్నాను. నేను వేటపాలెములో ఆంధ్రమందిరాలను నిర్మించుటకు నాకు సాధ్యమైనంతవరకు వివిధప్రయత్నములు నలుపుచుంటిని. మూడు సంవత్సరములనాడు పునాదివేయబడిన భవనము నిర్మింపబడకుండుట దైవములను లేమియే కారణమని నేర చెప్పనక్కరలేదు.

అధ్యక్షులొపన్యాసము ముగిసినతరువాత అధ్యక్షులపదవి నలంకరించి సభ నిర్వహణముగా జరిపిన సభాధ్యక్షులకును సభకు విచ్చేసిన సభ్యులకును పంచనశతంబులతో సభ ముగిసెను.

వేదిక గురువయ్య,

శ్రీ క. టి.

శ్రీవేంకటేశ్వరవిశ్వవిద్యాలయము

తిరుపతి శ్రీవేంకటేశ్వరాలయ ఆదాయము లిందులకు వయోగింపబడుట

గౌ. పానగలురాజగారి ప్రకటన

విశాఖపట్నము, జూన్ 6:—గౌ. పానగలు రాజగారు కడవిరేణివారము విశాఖపట్నం వెళ్లిరి. ఆనాడు సాయంత్రము పురజనులు దాదాగా రమ్మనందు రాజగారి కొక గొప్ప విం దొంగిరి. అదిగో రాజగారికి 60 సంవత్సరపు పుట్టిన దిన ముటచే ఆత్మసాము అధికముగనుండెను. ఆతల్ల మార్య నారాయణరావుగారు రాజగారిని ప్రశంసించుచు, ఇటీవలనే చట్టముగ ఆమోదింపబడిన హిందూధర్మాదాయముల చట్టమును తయారుచేసినందులకు ప్రజలు ముక్తిగానికి కృతజ్ఞులని చెప్పిరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—హిందూధర్మాదాయముల చట్టము ప్రజామోక్షము సాంఘమునందు లభ సంకల్పించుచున్నాను. ఈచట్టము ప్రవేశింపబడుచు ఈ ప్రయత్నము ఫలించునా అని నాకే కొంతసందేహ ముండెను. కాని మార్యనారాయణ రావుగారివంటి మిత్రుల ప్రోత్సహమునకు ధైర్యముతో నే నీచట్టము ప్రవేశింపబడుటకు పూనుకొంటిని. చట్టమునం దేమైన లోపము అన్న వాటిని సవరింప వచ్చును.

లాభములేదనుటకు ఆపయోగింపబడు ధర్మాదాయములను లాభకరముగ ఆపయోగింపవలయునను ఉద్దేశ్యముతో నే నీచట్టమును తయారుచేసితిని. ఇట్లు ప్రజలకు లాభకరముగ విధమున ధర్మాదాయములను వ్యయపరచుటకు ధర్మములను స్థాపించినవారికి కూడ అతీతము యుండదు. గొప్ప ఆదాయము అన్నధర్మప్రతిష్ఠాపన అన్నది. వాటిశ్రేణులు ఆదాయములను పదివిధముగపరచవచ్చును. తిరు ప తి దే వ స్థానము ఒక ఉదాహరణము. సంవత్సరమునకు దాదాపు 17 లక్ష 18 లక్షల ఆదాయము ఈ దేవస్థానముకు కుప్పది. ఇప్పుడు 40 లక్షల రూప్యములు నిలవయున్నది. ఆదాయములో సంవత్సరము నకు 3 లక్ష 9 లక్షలు మాత్రమే వ్యయ మగుచున్నది. మిగిలిన ఈ మొత్తమును అనవసరవ్యయములకు వయోగింపక వారజానీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునకు ఒక విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింప వయోగించిన ఎంతయు లాభకరముగ నుండును. శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము పేరిట తిరుపతి సమాజముననే స్థాపించి విశ్వవిద్యాలయమునందలి విద్యార్థులకు శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివారి ఆరాధనావిధానమును నేర్పవచ్చును. హిందూధర్మాదాయములచట్టమును ప్రజలు ప్రశంసించుచున్నందులకు సంకల్పించుచున్నాను. ఈచట్టమును అమలునందుచు విషయమై తనక్రొద్దతో పనిచేసెదనని జాగ్రత్తమిచ్చుచున్నాను.

తుపానునష్టము

సూర్యనారాయణ రావుగారి నివేదికము

జమీందారుల ధ్యక్షము

“సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ సభ్యులగు ఆర్. నూర్యనారాయణరావుగారి లిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

కృష్ణా గుంటూరుజిల్లాలో తుపాను గాలివలన గల్గిన నష్టములనుగూర్చి ప్రతికలందు ప్రకటింపగానే సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీవారు నన్నామండలములకు బోయి తరిసికు లెట్టున్నవో కనుగొని కష్టనివారణకార్యములెంతవర కవసరమో తెలుపవలసినదిగ నియోగించిరి.

బెజవాడ

నేను మే 28 వ తేదీని బెజవాడజేరితిని. ఉదయముననే మ్యూనిసిపలు వైశ్యును కాశీశ్వర రావుగారిని సందర్శించితిని. వారు తమ కార్యాలయమునందుండి యిండ్లుకట్టుకొనుటకు గావలసిన పరికరములను నష్టపడినవారికి పంచివెట్టుట తీరికలేకుం డిరి. మ్యూనిసిపలు సబ్ కమిషనీవారు బీదలకుసదుపాయము జేయుటకు యెవరెవరికి యేమాత్రము సహాయము జేయవచ్చునో చీటి నీయగా ఆప్రకారము తమభాగమును దామదీసికొని పోవుటకు వచ్చినవారిని చాలమందిని జూచితిని. తుపానుగాలి తోజన వారుబడిన కష్టములను ఆధనంతకు చెప్పి యోరబెట్టుకొని వింటిని. బీదలు తమ పూరించినెలలో నేలబడియుండిరి. మధ్యరకం వారు పెంతుటిండ్లలో నుండిరి. భాగ్యవంతులు చక్కగ గట్టుబడిన మేడలలో నుండిరి. ఎచ్చటనున్నను ఆంద్రును యేనిమన మేమి విపత్తువచ్చునోయని భయమునే యుండిరి. కాని అట్టిసమయములందు బీదవారికే యెక్కుడు నష్టముగల్గుట సహజము. మొట్టమొదట ఒక్కచెట్టు గాలివచ్చునంతే పన్ను సన్న పూరి గుడిచెల్లెనియు నెగిరిపోయి అంగుళ్ళు వారు బట్టబయలులో జోరున నర్లముకురియుచుండ తడియుచుండవలసి వచ్చెను. పాయిరాజేయుటకు నీలులేకుండెను. అన్నములేదు. ఎక్కడనున్న వారక్కడనే యుండిరి. కాని కడులుటకు నీలులేకపోయెను కొందరు తమబంధుల లేమైలో సాయముజేదామనిపోగా మంచి చెబ్బలులిసిరి. స్త్రీలును, పిల్లలును చాలయెక్కువ కష్టపడిరి. బెజవాడ పట్టణములో మురికినీటికాల్యలలోని నీరును కొద్దిమంది నీరును జల్లిపారి బీదలయిండ్లలో ప్రవేశించి కొన్నిగంటలు జల మయముగ నుండెను. బెజవాడలో బాగానష్టముదగిలిన ఇస్లాం పేట, కొత్తపేట, వింవిపేటలబోయి చూచితిని. పశువులసంఖ్యాకములుగ జచ్చెను. తుపానుగాలి కొంచెము తగ్గగానే మ్యూనిసిపలు వైశ్యుగారు బీదల కన్నప్రకాసమును ప్రారంభించెను. ఇందు మ్యూనిసిపాలిటీ డెబ్బులోనుండి వేయిరూపాయలను ఖర్చుజేసెను. అపట్టణములోనే అప్పుడు కలెక్టరుగారొండిరి. వారి యుత్తరవుమీద తపానీలుగాగూడ పట్టణమునందితర భాగములందు అన్నప్రదానమున కేర్పాటుజేసిరి. సమయానికి యాసహాయము జేయుటవలన అన్నములేక మాడు బీదలకు చాల అనుభూలముగ నుండెను. ఇంతవరకు జేరిన లెక్కలప్రకారము 2 వేలకు దిశెలకును 500 పెంతుటిండ్లకును చాలనష్టము గల్గెను. మాటితోగట్టిన గోడలు త్వరగాపడిపోయి యిండ్లుకూలెను. ఇండ్లులేనివారికి కావలసిన పరికరముల నిచ్చుటకు మ్యూనిసిపాలిటీ 5 వేలరూపాయల నిచ్చుట కంగీకరించెను. ఇండ్లకట్టుకు గావలసిన తాటాకులు పట్టణము యొక్కప్రక్కల నెక్కడను గాన్పించలేదు. పడిపోయిన చెట్లను కొట్టుకొని పోవుటకు అనుభవ యాయజడెను. ఇందువలన మ్యూనిసిపాలిటీవారు కొద్ద కష్టముగ పడి యున్న చెట్లను దీసి వేయుటకు ములభ మార్గము గల్గెను. శోడ మిదను, సందుల లోను అడ్డుముగ పడియున్న తుక్కునంతయును దాదాపు తీసివేసిరి. చచ్చిపోయిన పశువులను అసభ్యులలేకుండనే తీసి పారవేసిరి. పట్టణాంత్యమునకు యాపారోధ్య కార్యము చాల ముఖ్యమైనది. మ్యూనిసిపలు పనివారలు మురికినీటి కాల్యలను కష్టపడి భాగజేయుచుండిరి. ఇంకను అందు మురుగునీరుగలదు. రియ్యపు మరలలో పాడైన బియ్యమును తీసివేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. మిల్లులకు చాల నష్టము గల్గెను.

నేను సబ్ కమిషనరును జూచితిని. వారు ఆ జిల్లాలో ఏయేతాలాకాల కేతనష్టము గల్గెనో తెలిసి నంతవరకు స్థానముగ చెల్లిక. భూమిపతిలేని పనివారలు యం.

నోరి రామశాస్త్రి, ప్రధానాచార్యులు.

ఆంధ్ర పత్రిక



పురమాపీఠములకు, పోకరపనులకు సుప్రసిద్ధమైన నిలయము

బహుమానమిచ్చు క్రీడాలు, పండితులూ, పుస్తకములూ, పరిమాణము
లందును మానవత్వముగానున్నవి. ఇవిగాక సకలమైన వెండిసామానులు, బంగారు
బహుమానపత్రములు, డాలరులు, సాదాఉంగుములు, కెంపులు, పుష్కరాగ
ములు చెక్కిన ఉంగరములుకూడ నున్నవి. సవరము బంగారుపు, సీను వెండికి
పూచీనిచ్చెదము. యిదివరలో మావద్ద బేరముచేయనివారు ఒకదఫా చేయగోరెదము.

ఉమిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి
నగలవర్తకులు, కంవెనీ,
25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.



మాత్రకోశవ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసాల్)

అను బేషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్సు ఉపయోగించిన వారుకు

అన్ని మందుల సుఫలం, యితర రుకాణములందు విశేషమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Harl & Co., 46, Singarachari Street Triplicane Madras

శ్యామానుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త : ఒంతలి నత్యనాథము

ఇది నలువదెండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్భములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిక్ట్యు డైజి ౧౦౦ పేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకసారి మొత్తము కొనువారలకు కమిషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తవాలాపెట్టె 212, మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు ఆమూల్యగ్రంథములు

శ్రీమద్భగవద్గీతాసారము - పద్యకావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొందు ఈ గ్రంథమును, శేషట్టి పాఠకుల కొకపద్య
మేని వదల మది జనింపదు.

శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు,
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.

అధ్యాపకవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)

హిందీ మొదటివాచకము డిటా ... 0 6 0

శ్రీకృష్ణముది (నిఘంటువు తెలులోనిముద్రనది) ... 1 4 0

ఇట్లు ఇట్లు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలువ్రాసి పంపినయెడల సరియగు
భావిఫలితమునువ్రాసి పంపెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును
విలాపమునకూడ తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0. పై
పత్రికప్రశ్నకు 0-4-0. (వి.పి. 1-4-0, ఒకసంవత్సరపులమువ్రాయు.
5-0-0. ఆంజనేయజ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి, చిత్రూరుజిల్లా

మేలయిన మదరాసు

న శ్యము

మంచిసాగాతులో వెన్నకాచిననేతితో శుభ్రముగా
పేరుగాంచిన పనివాండ్లచే తియారుచేయించి దేశమంత
జిల్లి సప్తయిచేయుచున్నాము.

పీతే 1 కి ధర రూ 8-4-0 పోస్టు రైలు
శేరు 1 కి ధర రూ 0-12-0 ఖర్చులు
పి. యస్. సుగంధనశ్యము రూ 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పి. యస్. పార్థన్ & కంవెనీ,
నెం 1 వెంకయ్యవీధి, మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణ జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రొధన పం||
రమలో గణితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు,
మాసము, దశ, పం||ర ఫలితములు కాంతులు తెలిసికొనగలరు.
తగ్గింపు వెల పోస్టేజిపాహా 1-4-0 ఆణాలు.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము,
భీమవరంపాట్టు, భీమవరంతాలూకా, కృష్ణాజిల్లా

మోహనీ తైలము

5 తుం||నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇదిమనోహరము శేయు విద్యార్థులు, పీఠార్థు,
ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, వి. కాంతినిచ్చును. గుం
దరుల మొహాలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ
జెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుకు రమణీయకమగు సువా
సనచెప్పలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు వా
రలకుకూడ పరిమళమువ్యాపించును. తలలోమందును పుట్టు
నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను శేర్చి
తయారుచేయించి శేలకొరిది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసియు
న్నాము. వేయేల ఒకసారి పరీక్షించిన నెవరైనా తెలియగలదు.

సందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-8-0
ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన సుఖమున ఏర్పడుమొ
టిములు మచ్చలుమానును. ముఖము కాంతిపొర, నున్న గా అద్ద
మువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాజాత
తేరును. ఈతైలము మంచిగువాసన గలిగి మిగడవలె నుండును.

గజిక్ తైలము

జెడ్డీ 1-కి రూ 0-4-0
గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పి
ల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలమును నాలుగు
పూటలురాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును.
తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పోస్టుఖర్చు లధికమగును గాన
ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుటకు నుండును.
అమ్మతాంజనం డిపో, తంబు శెట్టివీధి - మద్రాసు.